Núm. 15,574

LA PUBLICITAT

REDACCIÓ I OFICINES
PASSEIG DE GRACIA, 34, BAIXOS. — TELEF. 1451-A.

BARCELONA, dissabte, 13 de gener de 1923

TALLERS D'IMPREMTA
CARRER DE BARBARA, 11 i 13. — TELEF. 1310

EDITORIAL

Per la salut del nostre poble

Fa més de deu anys que el qui escriu aquestes ratlles va dedicar un passatge d'una obra seva al problema de la natalitat a Catalunya. Aquest problema ha esdevingut a França, ja fa temps, una actualitat obsessionant. No es veu allí un remei eficaç per al mal gravíssim de la minva de la natalitat. Peró els homes més clarividents de França es preocupen d'aqueix mal. Cal que se'n preocupin també els catalans, i assenyaladament els patriotes. Són encara molt pocs els qui s'han adonat de l'escassesa de la natalitat catalana. Els treballs i les conferències del doctor Puig i Sais, metge eminent i patriota exemplar, contenen interessantíssimes dades estadístiques i nobles reflexions patriòtiques i morals relacionades amb els cabdals problemes de la salut del nostre poble.

S'ha dit que el problema de les naixences és, en gran part, un problema de voluntat. Peró la voluntat dels homes està lligada en molts casos a la situació de l'esperit i del cos. A part dels mitjans específics per combatre la minva de la natalitat, es fa necessària una gran campanya profundament moralitzadora, que combati les xacres morals i la degeneració física de la raça. La pèrdua dels nobles ressorts de la dignitat humana i l'acció dels flagells de la carn predisposen els pobles a la florida sinistra de totes les vileses, de totes les covardies, de totes les abdicacions d'ideals.

Per això aplaudim de bon cor la iniciativa que, segons notícies fidedignes que han arribat fins a nosaltres, han tingut significats membres de la clerecia de Barcelona, entre ells alguns de pertanyents a una de les ordres religioses establertes a la nostra ciutat. S'ha començat una acció vigorosa per redimir Barcelona de la taca d'ésser un dels més assenyalats centres de la producció pornogràfica mundial.

La capital de Catalunya té a l'estranger una trista anomenada com a lloc productor de tota mena de publicacions repugnants. Aquesta anomenada és encara pitjor que la que puguin donar-li les bombes i els crims socials. Tots sabem prou la part que en aqueixes vergonyes correspon a la deixadesa i a la incapacitat de l'Estat dominador. De totes maneres, és indispensable que els catalans, i particularment els barcelonins, s'esforcin a extirpar aqueix cranc que deshonra la gran ciutat dels nostres amors.

Es dóna el cas que vénen a Barcelona, per establir-hi llurs negocis, els editors pornogràfics que no troben facilitats per a la feina ni a França, ni a Alemanya, ni a Bèlgica, ni a cap lloc de l'Europa culta. Sovint ha de passar-se per l'afront que les ambaixades estrangeres es planyin davant el Govern espanyol pel fet d'arribar a llurs respectius països l'abundantíssima producció pornogràfica que de Barcelona surt. Recordi's que essent governador de Barcelona don Eduard d'Hinojosa, es féu a la barriada de Sant Gervasi una troballa importantíssima de clixés i d'originals prohibits i perseguits a tot Europa, amb els quals s'omplí un gran nombre de carretades. D'aleshores ençà la malura s'ha estès. Massa enrera el comandament de l'exèrcit espanyol d'Àfrica es va veure obligat a decomisar periòdicament els paquets pornogràfics expedits des de Barcelona.

La lluita contra la corrupció moral ha estat ací fins ara desorganitzada. Les institucions benemèrites que funcionen arreu del món, fins en els llogarets més petits, com les de protecció a les noies que viatgen, són ací inexistents. I quan s'ha constituït una institució per protegir els emigrants, dels quals es cobra per impost especial, només al port de Barcelona, 125.000 pesseta anuals, no ha pogut aconseguir-se que l'Estat destini cap suma a la protecció dels que s'allunyen de llur terra.

En aquest punt com en tants d'altres, l'obra ha de realitzar-se no solament sense l'Estat, sinó a despit de l'Estat. Entenent-ho així, han emprès llur croada els elements de la clerecia barcelonesa als quals havem al·ludit. I desitgem que des d'altres camps socials i polítics es realitzi una obra anàloga, puix que tots els catalans dignes i tots els homes honestos tenen un interès màxim a assegurar a salut del poble de Catalunya.

CARNET DE LES LLETRES

Notes per una antologia

CLEMENTINA ARDERIU

En la lírica de la nostra poetessa es destrien dues menes de poesia: l'una, alada, eglatí esdevingut cançó; l'altra, ressò de lluita moral, neguitós diàleg.

Les cançons de Clementina Arderiu són joies meravelloses de tendresa i de música. "El secret", "Els ulls", "Gelosia", per no citar-ne d'altres, són de les més gracioses flors del nostre canconer. Els mots són justos i lligats amb gràcia sonora.

Al costat d'aquesta poesia, ben clara tallada, brolla l'angúnia femenina. El pic de dubte, o de dolor, o de joia, que contenen algunes cançons de Clementina Arderiu, pren força dramàtica, una força dramàtica que s'escampa en diàleg. La Fe, l'Esperança, la Pau, l'Anima i els sentits, i, sobre tot, l'Amor i la Mort, són presos com a companys de conversa, lloats, increpats, saccejats, a la fi. Clementina Arderiu vessa tot el seu cor encès, damunt aquests protagonistes. La seva poesia és una baralla moral.

La gran claredat lírica de Clementina Arderiu suavitza aquesta baralla i fa nets i retallades les coses abstractes que esdevenen, amb la roberia de les seves imatges, tangibles. Diríeu que el poeta parla amb l'Anima o amb la Mort, com si les tingués davant. Peró aquest acostament, poc que vol dir franquesa. Hi ha, en els versos, un noble orgull que us recorda Auzias March.

La poesia de Clementina Arderiu és la d'una dona assenyada i apassionada alhora. Tot ho veu al través de l'amor i de l'amat. Aquest és el secret de la seva confiança: "el món és cosa bella —diu—si es mira amb ull amorós". No més la temença de la Mort, que pot arrabassar-li el que estima, enterboleix la seva mirada: "que el teu record no s'aparta—diu a la Mort—i ens torba sempre la mort". Aquest és el secret de la seva feblesa. Entre l'amor i la mort, l'ombra de la gelosia, és un dolç matís, una anècdota ben femenina que caracteritza la poesia de Clementina Arderiu.

SHIP-BOY

— En el darrer número del Butlletí dels Mestres, *Artur Martorell comença la publicació d'uns articles sobre la literatura catalana per a infants. En aquest primer article fa una crítica breu i suggestiva de la producció de llibres destinats als adolescents.*

— Ismael Girard, en el número de desembre de Lo Gai Saber, *de Tolosa, publica un article titulat "Pour l'enseignement de notre langue.—L'Action occitane", on s'afirma la necessitat de l'estudi i la propaganda del català perquè esdevinguin purs els dialectes occitans: provençal, llenguadocià, gascó, llemosí, auvergnenc. Tot seguit exposa un pla d'ensenyament que aconsueiri a la restauració d'aquestes llengües. Ismael Girard demana, pel segon grau, mestres, intel·lectuals, homes de cultura, capaços de gustar les més delicades creacions de la literatura occitana,* "ainsi que nos maîtres catalans, de Verdaguer, Maragall, Guimerà, a Carner, Guerau de Liost, López-Picó". *Aquest desig vehement d'Ismael Girard significa el triomf de les nostres lletres en les joventuts intel·ligents de la Provença.*

VOS, NACIONALISTA,

que us heu lamentat de la poca premsa catalana, que heu enyorat anys seguits un diari integralment nacionalista,

JA SOU SUBSCRIT A "LA PUBLICITAT"?

Converses filològiques

Al Sr. R. S. S

Nosaltres creiem que el mot català amb què havem de substituir l'híbrid *desahuci* (que pronunciem *desahuci*), és *comiat*, prolongamant, com el francès *congé*, del llatí *comeatum*.

Avui ens limitarem a sortir al pas d'una objecció que pot fer-se a *comiat* com a substitut de *desahuci*, i és que *comiat* té la significació més general d'acció i efecte d'*acomiadar*, ço és de *despedir*. En abandonar una companyia, es *pren comiat* d'ella en dir adéu a una persona que se'n va, se li *dóna comiat*; peró això no s'oposa que es dona al mot *comiat la significació de desahuci*. Més fort és haver donat, com han fet els naturalistes, al nom *peix*, que significa qualsevol animal que viu en l'aigua, la significació restringida que té en Zoologia. Això sí que té inconvenients greus, puix que animals que en la llengua corrent són anomenats peixos, tals com el pop o la balena, no són peixos per als naturalistes. Peró el cas de *comiat* és tot altre, vist que un *desahuci* és realment un comiat que es dóna al llogater; amb totes les formalitats que la llei estableixi, etc.; peró un comiat a la fi. *Congé*, amb les mateixes accepcions que *comiat*, té també la de "significació feta per un propietari a un llogater que, a l'expiració del terme fixat o per qualsevol altra raó, ha d'abandonar la casa, etc., que li ha estat llogada".

Ara, que acceptat *comiat* en l'accepció de *desahuci*, convindria potser, com a traducció de *desahuciar*, d'adoptar, no *acomiadar* o l'expressió *donar comiat*, sinó *significar comiat* o *intimar comiat*, expressions en què el verb indicaria suficientment que no es tracta d'un comiat qualsevol sinó d'un comiat-desahuci.

P. FABRA

Els francesos al Ruhr

La mà al coll

Ja són al Ruhr els francesos i els belgues. De tant de parlarnes, gairebé s'havia deixat de creure en l'ocupació de la més important conca carbonífera d'Alemanya. Diplomàticament, no es tracta d'una ocupació de territoris. Les divisions franceses i els destacaments belgues han anat a Essen per acompanyar els enginyers aliats i garantir llur seguretat. Però això és una fórmula. El fet material és l'ocupació.

Es tracta de la realització, al cap de molts mesos, d'aquella famosa frase de M. Briand: la mà al coll. Els alemanys no pagaven, i ara les mans de França i de Bèlgica apreten la ciutat d'Essen, que és, com si diguéssim, el coll—el negre coll de carbó—d'Alemanya.

Fins ara l'ocupació s'ha realitzat pacíficament, sense incidents i sense destorbs. Val a dir que és aquesta la millor actitud que, des de llur punt de mira, poden adoptar els alemanys. Llur resistència activa hauria convertit el Ruhr en camp de guerra. Si se'ls donés motiu, les tropes franceses i belgues farien greu trencadissa en aquella rica vaixella germànica.

Sembla que el procediment que adoptaran els alemanys és el de la resistència passiva. Aquesta resistència és la que més pot contrariar els plans francesos. En el terreny de la violència, Alemanya perdria el plet tot seguit. Al contrari, en el terreny de l'obstrucció tècnica i econòmica por impedir que el gendarme aliat reculli l'import de les sumes no pagades, sobretot tenint l'ajut moral de l'abstenció, i fins de la condemnació, de la Gran Bretanya i dels Estats Units.

Sentint-se la mà al coll, pagaran els alemanys? No pagaran. Tampoc podran endur-se'n els diners França i Bèlgica. Es més fàcil avui posar la mà al coll que posar-la a la butxaca. La gran majoria de francesos estan convençuts que al Ruhr no hi trobaran els diners de les reparacions. Tindran, en canvi, el control de la indústria alemanya; i això els donarà un avantatge molt gros en les complicacions i en les lluites que puguin produïrse el dia de demà.

Alemanya no pagarà. Mai no ha volgut pagar. Però al punt a què s'ha arribat, tampoc podria pagar encara que volgués. La conseqüència d'aquesta situació és que l'ocupació de les regions del Rin i del Ruhr va per llarg. Els alemanys no afluixaran els diners. I França no afluixarà els territoris. Conseqüència: que la tivantor s'allargarà durant molts d'anys, i que augmentaran els perills d'un esclat d'espurnes que torni a encendre el foc d'una catàstrofe.

A. ROVIRA I VIRGILI

Full de dietari

La infinita responsabilitat

Damunt la taula tinc un dels programes que sol repartir l'Associació de Música de Sabadell. Són ben fets, bonics, elegants. La gent de Sabadell és capaç de realitzar belles performances artístiques sense necessitat de suggestions estranyes; som els primers a reconèixerho. Peró en el cas concret que ens ocupa és evident que l'encert de Sabadell és una conseqüència de l'encert de Barcelona. L'Associació de Música de la veina ciutat del Vallès ha fet un programa així perquè l'Associació de Música "da Camera" ha començat per fer-los així mateix. Els filharmònics de Sabadell, sense el patró barcelonf, podien haver publicat un bell programa de concert—tan bell com aquest—peró no aquest.

Retrec aquesta anècdota per fer resortir una vegada més la força de la invitació i les responsabilitats que comporta el Govern intel·lectual i artístic de Barcelona, cap i casal de Catalunya.

Un dia van ésser coronats els plàtans de la Rambla: al cap de poc temps foren podats en igual forma tots els plàtans de totes les Ramblas de la nostra terra. Sé prou que els jardiners barcelonins tenien raó i que el remei heroic era necessari per salvar la vida d'uns arbres traidorament combatuts pel polsim de l'asfalt i per l'emanació de les canonades del gas. Hauria calgut esbombar aquesta raó perquè els Ajuntaments forans no imposessin a llurs arbredes sanitoses la mateixa terapèutica. No hi va pensar ningú. Va ésser una llàstima.

Aquests exemples ens obliguen a anar amb peus de plom. La nostra responsabilitat és enorme. Bonaparte pogué dir *als seus soldats d'Egipte*: "Des del cim d'aquestes Piràmides quaranta segles us contemplen". Nosaltres podem dir als nostres tècnics municipals, als nostres arquitectes, als nostres impressors, als nostres escriptors, als nostres artistes, als nostres botiguers, a tothom, en fi, que fa alguna cosa susceptible d'ésser copiada o estrafeta: "Siau discrets! Més de mil ciutats, viles i pobles us contemplen".

CARLES SOLDEVILA

L'ex-Kronprinz provoca la indignació dels ex-presoners

Berlín, 12.—En el seu llibre sobre la guerra, l'ex kronprinz diu que en les darreres batalles de 1918 havien desaparegut tots els millors elements de l'exèrcit alemany i que en primera fila quedaven solament les tropes més escollides.

L'Associació d'ex presoners de guerra ha remès avui una lletra oberta als diaris, en la qual els ex presoners protesten enèrgicament contra aquestes afirmacions de l'ex kronprinz. Diu la lletra que l'ex kronprinz no està en situació de poder fer aquestes afirmacions, puix mentre ell fugia vergonyosament, les millors tropes es mantenien en primera fila i foren fetes presoneres. El poble alemany ja ha jutjat l'ex kronprinz, al qual coneix amb el nom de carnisser de Verdun.—Radio.

LES GESTES DELS REBELS A SLIGO

Dublin, 12. — Els rebels, a més a més d'incendiar l'estació de Sligo, provocaren alguns descarrilaments. Les pèrdues s'estimen en 80.000 lliures esterlines. — Havas.

EL CREUER RUS "TROTSKI" A FONS

Constantinoble, 12.—El creuer "Trotski", una de les unitats de la flota roja en el mar Negre, s'ha esbarlat contra la costa. El vaixell s'ha esfonzat ràpidament, arrosegant diversos tripulants. — Radio.

PARIS - LONDRES EN AVIO NOCTURN

Le Bourget, 12. — Ahir s'arribà a Londres a un acord entre els representants oficials dels serveis francès i anglès da transports en avió respecte de l'obertura d'un servei de nit entre París i Londres i de les disposicions que han prendre's relatives a l'abaliçament de la ruta que ha de seguir els avions. La primera travessia nocturna s'efectuarà el dia 5 de febrer, a les sis de la tarda. — Radio.

UN NOU ACORD FRANCO-ITALIA

Roma, 12. — Els comitès parlamentaris d'Agricultura i Indústria han adoptat en principi al nou acord comercial franco-italià. — Havas.

Les dues tendències de la "Lliga"

La nacionalista

(D'un article publicat a *La Veu de Catalunya* el 25 de febrer de 1918, edició del vespre, en el qual és fàcil d'endevinar la ploma d'En Josep Puig i Cadafalch.)

LA QUESTIO SEPARATISTA

A Catalunya, i a Barcelona especialment, es desenrotlàren dos corrents: la corrent separatista i la corrent afrancesada. Els incondicionals d'abans, els espanyolistes, els enemics del catalanisme, parlaven amb la major tranquil·litat de la necessitat de rompre amb aqueixa colla d'eterns balafiadors, de gent al dia, incapaça d'arrenglerar tres coses, inútil per a la vida ordenada dels que han de regir els Estats moderns. Amb la major frescura parlaven els prudents de la necessitat de substituir la tutela castellana per la tutela francesa, de mudar l'estat de coses; eixos esperits més raquítics concebien el camí radical tan necessari a Espanya, substituint l'actual per quelcom semblant, per lo que s'hi assembla més: per una dominació forastera.

Als industrials que aclamaven el ministre protector, als conservadors de la tranquil·litat externa, als homes de l'ordre material, els bastava el fantasma de la ruïna per a renegar d'aquesta "Patria grande", massa gran, massa general i indecisa per a ser ben fondament estimada. L'ombra de la ruïna era prou per a esvair un tal superficial d'amor a Espanya entre els més espanyola de tots nosaltres.

Això no era sols entre el poble: un cacic ben conegut parlava clarament entre els seus de la anexió a França; un potentat ben sabut digué allò de hissar a Montjuich el llençol més gros que es trobés a Barcelona, ja que l'Estat no sabia ni podia defensar la ciutat més rica i més populosa d'Espanya.

Això demostra una cosa que faria escruixir els senadors, més fortament ara, si el ministre de la Guerra hagués volgut treure conseqüències de la dita del llençol i la bandera blanca, i és que els lligams de Catalunya amb Espanya són més dèbils i aparents del que sembla.

Els lligams de raça són rès, no existeix la comunitat de llengua, la Història més aviat ens separa que ens enllaça. Resten els interessos industrials i mercantils, els que ens retreuen cada dia els incondicionals d'aquí i els que a la menor ocasió ens tiren en cara els catalanòfobs d'allà.

El llaç més fort sembla ser per uns i altres: els panyos, les mitges i les samarretes, llaç ben dèbil que durarà fins que canviïn els interessos dels uns o dels altres, en continuar les relacions comercials. Aquest llaç no té més durada que el temps en què aquí necessitin dels aranzels i allà els convingui vendre per anglesos els productes de la fabricació catalana.

La regionalista

(Del discurs d'En Francesc Cambó a la Barceloneta.)

LES REALITATS PENINSULARS

Hi ha una realitat geogràfica que ens diu que hauríem d'estar tots units; perquè la geografia, que és una de les realitats més fortes que existeixen, ens diu i ens aconsella que hem d'estar units. I hi ha una altra realitat, que és la de l'existència de personalitats diverses que han subsistit a través dels segles i a través de totes les accions imaginables per destruir-les, i aquesta realitat ens diu que és de conveniència per a tots que formem un sol Estat, però que aquest sol Estat sigui un Estat compost, un Estat completx, un Estat federatiu, que respecti l'expansió lliure de les distintes personalitats que l'integren. (Molt bé.)

I jo, senyors, quan parlo d'Estat compost, no tinc el concepte de què aquest Estat, Espanya, tant de bo que fos Ibèria! sigui una cosa freda, sigui com un Consell d'Administració, una cosa morta, a la qual no aportem un sentimentalitat; no. S'ha dit moltes vegades que com que no hi ha més que una pàtria, no es pot sentir més que una forma de patriotisme. Jo crec que les afirmacions absolutes són gairebé sempre inexactes. En els sentiments, com en tot, la realitat ens diu que no hi ha línies divisòries infranquejables, sinó que hi ha una sèrie de gradacions. Jo sento intensament, com el que més fortament pugui sentir-lo, el patriotisme català; però jo sento, amb vivíssima intensitat, la solidaritat llatina, i quan pateix alguna desgràcia el món llatí, sento com un dolor, com si alguna cosa meva es destruís. I jo us dic, que un sentiment de patriotisme ibèric, no sols no és cosa incompatible, sinó que pot agermanar-se admirablemente amb el més fervorós patriotisme català. El dia que totes les personalitats nacionals que hi ha a Espanya, que hi ha a Ibèria tinguin reconeguts llurs drets i puguí realitzar aquest Estat compost ideals que cada un d'ells separadament no poden realitzar, en la realització d'aquests ideals comuns neix, sorgeix una forma esplendorosa de patriotisme, que no és una cosa cerebral, sinó que és una cosa sortida de l'ànima, tan intensa com pot ser-ho el fervor del nostre ideal patriòtic.

Parlem-ne, senyors, de l'endemà de les festes de la independència! Ja s'han desfet els arcs de triomf; ja han marxat els que havien vingut de fora, ja han tornat a llurs pobles els que havien vingut per celebrar la victòria; quan ha acabat el soroll de les músiques i reposen los gorts de tan de donar visques, es reuneix el Govern de Catalunya, es reuneix per començar les seves deliberacions sobre el que ha de fer. La primera cosa que se li planteja és la de si ha d'orientar la política catalana d'esquena a l'Ebre; i jo us dic que davant de la realitat d'aquest problema de la Catalunya d'aleshores, no sols per interès material, sinó per interessos morals, el primer que pensaria seria en una política d'intel·ligència per arribar a una federació amb els altres pobles d'Espanya.

Acció Catalana

Ha sortit la primera de les fulles volants de proganda nacionalista

La marca de l'esclau

Les demandes s'hauran de dirigir a les Oficines de la nostra organització (Trafalgar, 14, entresol), essent preferible que les entitats i amics de fora de Barcelona les facin per mediació de recader.

Preu: 1 pesseta el centenar

FINANCES I COMERÇ

SESSIO DE BORSA
del 12 de gener de 1923

Comentari. — Molt poca cosa podem mentar respecte als valors d'especulació puix giren a la vora de canvis ja coneguts, mes en total no és pas molt falaguera la tendència, quan menys per ara.

En les dentes de l'Estat l'interior estaba fluix, més l'interior i els amortitzables van demostrar certa fermesa i les obligacions més aviat fermes.

Les divises estrangeres hi ha quelcom menys els francs suissos, que baixan deu cèntims, els francs francesos i belgues ben tingut una millora de consideració, la qual es creu que no serà duradera, mes s'imposaba una reacció per la baixa precipitada que havien experimentat; els marca en cotitzaven a última hora a 0'065.

Segons rumors que van corre ahir per Borsa, el dela que el Banc Hispano Colonial donaria a llurs accionistes un dividend de 24 pessetes per acció; les mentades accions ahir varen prendre un enter.

BORSI MATI

	Obertura	Alt	Baix	Tanca
Nord	70'10	70'15	70'00	70'15
Alacants	70'10			70'10
Andalusos	55'50			55'50
Cáceres 4%	34'25	34'40	34'25	34'40
Airões	108			108
Metropolità	132	132'25	132	132'25

BORSA TARDA

	Obertura	Alt	Baix	Tanca
Nords	70'15	70'35	70'10	70'20
Alacants	70'10	70'40	70'10	70'20
Andalusos	55'50	56'00	55'50	56'00
Colonials	66'75	66'75	66'00	66'00
Airões	107'85			107'85
Metropolità	132	132'25	132	132
F. C. Metrop.	117			117

Cotització oficial de la Borsa de Barcelona

Dia 12 de gener de 1923

CEDULES DE L'ESTAT

Deute Interior 4 0/0 P	70'10
" Exterior 4 % F	85'20
" Amort. 4 % E	
" Amort. 5 % F	
Obl. Tr. V/. 1 Juliol 1922 S. A.	
" " " S. B.	
" " 4 Jener 1924 S. A.	
" " " " B.	109'30
" " 4 febrer " S. A.	109'30
" " " " B.	109'25

AJUNTAMENTS I DIPUTACIONS

Deute municipal E. 1908	
1904	
1905	
1906 Ser. A.	79'15
1906 Ser. B	79'15
1906 Ser. G	79'15
1907 Ser. D	78'00
1910 Ser. A	
1911 Ser. B	
1912 Ser. E	
1912 Ser. F	79'25
1912 Ser. B	
1916 Ser. B	
1917 Ser. B	78'50
1918 Ser. B	78'25
1919 Ser. B	
1920 Ser. B	75'00
1921	87'50
Deute Ensanche E.º 1895 4 1/2	86'00
" " " 1907	85'75
" " " 1913	85'00
Bons Reforma " 1906	86'35
Dipte Barna, Emptit. 6.000.000 p.	
" " " 8.000.000	
" " " 13.000.000	
Mancomunitat Catalana E.º 1914	73'00
" " E.º 1919	75'00
Extra Credit Comunal	79'00
Obligs Port Barna. 4 1/2	87'75

OBLIGACIONS

Ferros 1.ª Ser. nacionalitzades	61'35
" 2.ª Ser. "	60'35
" 3.ª Ser. "	
" 4.ª Ser. "	
" 5.ª Ser "	
Espoletes Pamplona	59'00
Prioritat Barna.	61'65
Segòvia Medina	88'95
Andalusos 1.ª Ser.	
" 2.ª Ser.	76'25
Elmz. València Tarrag. 4%.	62'50
" Acha.	56'85
M. H. A. " 1.ª	64'65
" " " 2.ª	64'25
" " " 3.ª	
" " " Ser. A.	76'75
" " " " B.	69'25
" " " " C	69'25
" " " " D	76'65
" " " " E	84'65
Espanya 1864	85'75
" 1878	82'90
F.ª Gral. Tramvies 4 0/0	
" " " 5 0/0.	
Ferrocarrils de Catalunya	59'75
Companyia general ferrots. Catalans	66'00
Companyia barcelonesa Electricitat	
Aigües de Barcelona 4 0/0	
Catalana Gas i Electri. Ser. B.	74'00
" " " " F.	74'00
Energia Elèctrica de Catal.ª 5 0/0	65'00
" " " 6 0/0	85'50
Societat Productors Forces Motrius	85'50
Companyia general Tabacs Filipines	

ACCIONS COMPTAT

Catalana Gas Electricitat	
Letat d'Urgell	
Espanya Industrial	
Hist. Gral. Telèfons.	
" Peninsular idem	
F.ª Amèrica d'Electricitat.	186'00

DIVISES ESTRANGERES

Francs,	45'05.
Idem Suissos,	120'00.
Idem belgues,	41'30.
Lliures,	29'76.
Lires,	31'90.
Dòlars,	6'565.
Marcs,	0'09.
Corones,	0'61 1/2.

BORSI NIT

	Obertura	Alt	Baix	Tanca
Nords	70'30			70'30
Colonials	66'00			66'00
Filipines	1.2			192

VALORS QUE NO ESTAN INCLOSOS AL BUTLLETI OFICIAL AL PRESENT I ES COTITZEN A BORSA

Bonos Mpals. Exposició, 6 per 100	66'50 op.
Barcelona Traction and Ligt 7 per 100 (1921)	100'25 op.
Barcelona Traction and Ligt 7 per 100 Preferents	106 dinar

ALBARAN DE RETENCIO

La Direcció General de la Deuda i Clases Passives, avisa a aquesta Junta Sindical del Col.legi d'Agents de Canvi i Borsa i de la Borsa Oficial de Comerç que el Jutjat del districte de l'Oest, de Barcelona, ha acordat l'alçament de la retenció del capital i interessos del títol de la Deuda Amortitzable 5 per 100 C. núm. 25.450.

El que en cumpliment i als efectes de les disposicions del Codic de Comerç s'expon per general coneixement.

BORSA DE MADRID

Interior comptat, 701'60.
Amortitzable, 4 per 100, 90'50.
Idem 5 per 100, 90'50.
Exterior, 85'00.
Banc d'Espanya, 580'50.
Idem Riu de la Plata, 242'00.
Tabacs, 243'00.
Sucreres preferents, 78'00.
Idem ordinàries, 39'00.
Cèdules, 91'00.
Nords, 350'00.
Alacants, 35'00.
Lliures, 29'69.

PARIS TANCA

Canvis sobre Londres, 65'75.
Idem Bèlgica, 91'50.
Idem Espanya, 223'50.
Idem Holanda, 566'25.
Idem Itàlia, 71'10.
Idem Nova York, 142'45.
Idem Suissa, 269'50.
Idem Grècia, 16'00.
Idem Noruega, 264'00.
Idem Berlin, 0'15.
Idem Viena, 22'00.
Idem Praga, 40'00.

DESPRES TANCA

Lliures, 66'62.
Pessetes, 224.
Lires, 71'10.
Dòlares, 14'25.
Francs suissos, 269'50.
Marcs, 0'14.
Corones, 22'00.

LONDRES — TANCA

Cèdules argentines, 75.
Exterior, 409 3/8.
Franca, 66'25.
Nova York 468'12.
Espanya, 90'74.
Suissa, 24'72.
Holanda, 11'79.
Itàlia, 73'87.
Suècia, 17'37.
Portugal, 240.
Argentina, 44'00.
Montevideo, 44'00.
Chile, 34'70.
Berlin, 420'00.
Copenhague, 23'10.
Yokohama, 21'12.
Pàlestra, 72'85.
Noruega, 25'25.

Mercats

Alfals d'Urgell primera, a 26'50.
Idem idem segona, a 24.
Dalla d'Urgell i del país, a 12'25.
Idem curta d'Aragó, a 12'25.
Idem per a embalatge, 11.
Idem per a repic de màrfegues, 11.
Tot per 100 quilos estació de Barcelona.

Mercat de Llotja

FARINES

	Ptas.
Gran force	78
Menys "	" 74
Blanca extra	63
Corrent	62
Superfina superior	no 1 61
" corrent	59 1 60

Vapors arribats, Nord, 11.
" " Alacant, 2.

CEREALS

	Comptat	Terme
EE. UU. groc		
Blat de Manitoba (Plata vell).		
" " "	001 29'25	32'50
Civada Extremadura.		33
" roja		34
Ordi		36
Faves Prat		45
" Valencia		47
Favons Marrocs.		45
" Jerez fins		49
Veces de Sevilla		34
" Vers		
Escaiola Sevilla		43
Mill Falraniper		
" Comarca		
Herta		
Titus		

Tots aquests preus són per 100 quilos i per mercaderia sobre carro.

Garrofa negra nova	35
" Matafera	33
" Portugal	
" Roja	31
" Ibiza	25
" Mallorca noves	25 1/2

DESPULLES

Farines número 4	27
Segones	23
Terceres	20
Quartes	19

Preus per sacs de 65 quilos.

	Baix
Menut,	17
Segonet	161/9
Segó	15

Vagons arribats: Alacant, 1 d'ordi, 1 moon.

ARROS

Bomba Floret,	114
" núm. 12,	105
" " 10,	105
Benlloch O,	52
Selecte,	58
Matiset,	59

Vagons arribats: Nord, 8 de blat.
" " Alacant, 4 de idem.

CIGRONS

Saüc núm. 31,	128
Jerez " 1,	130
" " 2,	129
" " 3,	124
Palous	69

MONGETES

Almonquilina,	67
Coco país,	
Prat noves,	75
Mallorca,	73 1/2
Mallorca.	
Pinet València	60

CHAVES i PUIGBERT S. en C.
Negociem tots els cupons venciment 1 gener próxim.
Rambla del Centre, número 6
Telèfons 1230-1231 A

Secció Marítima

Moviment marítim

Vaixells entrats

Vapor alemany "Portofino", d'Hamburg i escales, amb càrrega general. Amarrat moll de Barcelona.

Vapor espanyol "Cullera", de Gandia, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya. NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Pailebot francès "Gaillard", d'Oran, amb carbó.

Pailebot espanyol "Solguil", de Palma, amb càrrega general.

Vapor espanyol "Sac" de Huelva, amb mineral. Amarrat moll de Muralla. Consignatari, Societat Anònima Cros.

Vapor espanyol "Balear", d'Eivissa, amb càrrega general i 11 passatgers. Amarrat moll de les Drassanes. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor noruec "Innur", de Reclavic, amb bacallà. Amarrat moll de Muralla. Consignatari, H. Enberg.

Vapor italià "Re Vittorio", de Buenos Aires i escales, amb càrrega general i passatge. Amarrat moll de Barcelona E. Consignatari, Condeminas.

Vaixells despatxats

Pailebot espanyol "Joven Paquito", amb càrrega general, cap a Palamós.

Pailebot espanyol "Llobregat", amb càrrega general, cap a Palma.

Vaixells sortits

Vapor espanyol "Ampurdanés" amb càrrega general, cap a Roses i escales.

Vapor espanyol "Nuria", en llast, cap a Tarragona.

Vapor espanyol "Balear", amb càrrega general, cap a Eivissa.

Vapor espanyol "Arantzazu", en llast, cap a Cartagena.

Vapor italià "Emilia", de trànsit, cap a Venècia.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor italià "Re Vittorio", de trànsit, cap a Gènova.

NOVES

Avui arribarà, procedent de Cartagena, el vapor "Dédalo", pare flotant d'aviació naval, que serà amarrat al moll de Barcelona S.

— Són esperats els següents vapors amb carregament de carbó mineral: "Mercedes", "Tahtos", "Manto", "Ampurdan", "Cirilo Amorós", "Ville de Bastia" i "Heim".

— Terminada la reparació de que ha estat objecte, baixà ahir del dic el vapor "Nuria", de la Companyia Barcelonesa de Navegació, sortint fora del port per tal de realitzar proves, ço que verificà amb resultat satisfactori. Quedà amarrat al moll de Sant Bertran.

— Ahir fou pujat al dic el vapor "Tordera", de la Companyia Transmediterrània. Avui pujarà el "Romeu", de la mateixa Companyia.

— Amb càrrega general són esperats els vapors "Henry Herlinger", "Ravenna", "Vesta", "Hector", "Polar", "Jàtiva" i "Banana".

— Han començat els treballs per instal.lar al moll del Contradic l'escola d'aviació naval.

Apart dels hangars i magatzems que s'han de construir a terra, quedaran reservats 40 metres del moll esmentat per l'atrac dels aparells i embarcacions auxiliars.

— Per la Direcció General de Navegació i Pesca ha estat desestimada una instància demanant que els veiers de menys de 500 tones de registre puguin portar en lloc de segon pilot un agregat que, a judici de l'autoritat de Marina, tingui la capacitat necessària quant no hi hagués personal nàutic disponible.

Llet condensada
EL PAGES

SOLER i TORRA G. MANS
BANQUERS
RAMBLA DELS ESTUDIS, 13, i BONSUCCES, 1
VALORS - CUPONS - GIRS - CANVI
Negociem tots els cupons venciment primer de gener

GASETA LOCAL

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA
Dia 12 de gener de 1923.

Hores d'observació: 7, 13, 18

Barómetre a zero i al nivell de la mar, 758'0; 755'8; 756'0.
Termómetre sec, 4'2; 10'6; 8'5.
Termómetre humit, 1'9; 4'9; 4'1.
Humitat (centèsimes de saturació), 63; 32; 42.
Direcció del vent, NNW.; NNW.; ENE.
Velocitat del vent en metres per segon, 8; 4; 1.
Estat del cel, quasi serè; serè.
Classe de núvols, stratus.

Temperatures extremes a l'ombra

Màxima, 12'2.
Mínima, 2'4.
Mínima arran de terra, 2'2.
Oscil.lació termomètrica, 9'8. Temperatura mitja, 7'3.
Precipitació aquosa, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores del dia de la data, 0'1 milímetres.
Recorregut del vent en igual temps, 203 quilòmetres.

LA PUBLICITAT
PREUS DE SUBSCRIPCIO
Barcelona: Dues pessetes cada mes. Catalunya, Espanya i Portugal, 7'50 pessetes tres mesos; 15 els sis idem; 30 un any.
Unió Postal: 25 pessetes tres mesos; 50 els sis; 90 un any.

L'Acadèmia Pràctica ha conferit el títol de Tenedor de Llibres, amb notes d'excel.lent, previs exàmens celebrats davant senyors pèrits i professors mercantils, als alumnes següents:

Senyoretes: Maria Planes Massó, Ampar Melo Garcia, Joaneta Leonhardt Sacau, Rosa Colom Bragulat, Raimonda Sanrama Pon, Leonor Espinosa Diez, Nuri Vilà Sebrià, Gabriela Salvà Lelong, Pilar Mas Gonzàlez, Maria Desplat Campmany.

Senyors: Emili Estrella Suazo, Manuel Sala Climent, Josep Trill Piera, Josep Vergés Fàbregas, Josep Forcano Pasqual, Josep Riera Plana, Lluís Puigpei Carreres, Joan Ponsà Prats, Ramon Coch Casadó, Ferran Ruiz Ferrando, Manuel Farguell Rius.

Demà, diumenge, el Grup Excursionista "Pas Llarg" fa una excursió al castell de Burriac, essent l'hora i lloc de reunió a dos quarts de set del matí a l'estació de França.

MONTAÑA
Vi negre 0'75 amp. litre
Cellers ARNO & MARISTANY

Interessant.—Les existències de calçat de la fàbrica Simon i Companyia les vendrem al detall i als baixos preus amb què han estat valorades al fer l'inventari.

Ni avans de la guerra havia venut mai ningú a tant baixos preus.

A preus de nombrosos industrials del país i estrangers, lectjosos de concórrer a l'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors, el Comité Executiu d'aquest certamen ha acordat concedir una nova prórroga, la qual finirà el dia 31 de l'actual.

A fi de facilitar les inscripciones i l'elecció de lloc, les ponències de la secció segona i tercera segueixen reunint-se tots els dijous, a la tarda, de quatre a sis, en les oficines de l'Exposició, carrer de Lleida, 2, per a atendre totes les sol.licitudes que els hi sien dirigides i procedir tot seguit a la distribució de stands entre els industrials que es presentin.

A l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques, Portaferrissa, 6, avui i dilluns que ve, a les set del vespre, continuarà el cicle de quinze conferències sobre física dels raigs X que dóna En Josep Grau, essent el tema de les properes, el següent:

"Teoria electrónica. El corrent elèctric als metalls, els electrolits i els gasos. El camp magnètic. Inducció i selfinducció. Les unitats volt, coulomb, ampere, ohm, farad. El camp elèctric. Les representacions gràfiques del corrent i llur significació."

JOIES VILANOVA UNIO, 6

El Consell d'Administració de la Caixa Postal d'Estalvis, amb el fi de propagar l'estalvi escolar, ha acordat, com els anys anteriors, donar vint premis, de 250 pessetes cada un, als vint mestres d'Escola, directors de Col.legis o altres Centres d'Ensenyament i Asils, que més hagin fomentat la dita virtut entre llurs alumnes. A aquest efecte, hauran de manifestar a l'Administració general de la dita Caixa, del 15 al 31 del corrent, el nombre d'alumnes o asilats que tinguin a llur càrrec i el de les cartilles d'estalvi que aquests hagin obert durant el passat any de 1922 a la Caixa Postal.

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia te dansant de 5 a 2/4 de 8 i dinar a l'americana de 9 a 11.

Secció Permanent d'Educació i Instrucció, de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona. — Demà, diumenge, a les quatre, lliçó de dansa popular catalana. A dos quarts de cinc, Rifa de figurins i tot seguit, conversa instructiva. Queda oberta la inscripció per ingressar al tercer curs reglamentari de Dactilografia.—El dia 16 començarà la classe de Fotografia, que tindrà lloc els dimarts i divendres, de vuit a nou del vespre.

Secció Permanent d'Esports i Excursions.—Diumenge, dia 14, a les onze del matí, celebrarà junta general ordinària per procedir a la renovació de càrrecs, lectura de la Memòria i aprovació de l'Estat de Comptes. Totes les sòcies són pregades d'assistir-hi.

Avui, a dos quarts de set de la tarda, tindrà lloc a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, una conversa organitzada per l'Associació de Mestres d'Escoles Catalanes, en la qual En Josep Parunella tractarà d'"El llenguatge a l'escola primària.—Els mètodes seguits a l'Escola Catalana Mossèn Cinto".

A la sessió privada que l'Acadèmia Calasància celebrarà avui, dissabte, a les set de la vetlla, hi donarà una conferència el reverend P. Pompili Pagès sobre el tema "La formació del caràcter".

Si encara no useu la làmpara
VULCAN 1/2 WAT
assageu-la i l'adoptareu
Rambla Flors 26, botiga

La nova Junta directiva de l'Associació de Comissionistes i Tractants en bestiar, domiciliada en aquesta ciutat, ha quedat constituida pels següents senyors:

President, don Llorenç Marí Vilallonga; vice-president, don Francesc Raich Torreguitart; tresorer, don Félix Cameno Gómez; secretari, don Joan Marí Serra, i vocal, don Joan Torelló Balcells.

Diumenge passat inaugurà, la Lluita Contra la Mortalitat Infantil, en un local cedit a l'efecte pel Rd. senyor Rector de Nostra Dona del Carme, un nou Consultori de Puericultura, del qual ha estat nomenat director el doctor don Manuel Mirallbell Centena, i metge numerari, el doctor don Antoni Amigó.

El Rd. senyor Rector, doctor don Joaquim Canyís, presidí l'acte, procedint a la benedicció del local i entronització del Sagrat Cor de Jesús, pronunciant després una sentida plàtica, felicitant-se de comptar a la seva parròquia amb una associació tan caritativa i catòlica, posat que no solament atén a la salut dels seus petits clients, sinó que també es preocupa, demés, de revifar l'esperit cristià a les famílies.

CORDILLERA
Vi blanc, 0'75 amp. lit.
Cellers ARNO & MARISTANY

L'Institut Mèdico-Farmacèutic celebrará sessió ordinària el dia 15 de gener, a les deu de la nit, desenrotllant el doctor Fargas el tema "Consideracions sobre un cas curiós de fibroma estacelat amb inversió uterina.

El dia 15 del corrent tindrà lloc un curs de l'idioma internacional Esperanto, la duració del qual serà de tres mesos en el grup esperantista "Barcelona Stelo", a la Fraternitat Republicana del Poble Sec. Matrícula gratuita.

Classe de cuina popular, de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona: Dies feiners, de vuit a nou del matí:

Llista de la setmana:
Dilluns, Arròs a l'americana.
Dimarts, Filet de rap a la "Orly".
Dimecres, Perdiu a la vinagreta.
Dijous, Amanida a la russa.
Divendres, Farcit de carxofes en conserva i salsa de tomàtecs.
Dissabte, Pastell Sultana.

Poden assistir a aquestes lliçons totes les que els interessi, tant si són o no sòcies de l'Institut, satisfent 0'25 pessetes per un tiquet que se'ls expedirà abans d'entrar a classe.

Avui, dissabte, dia 13, a les deu de la vetlla, el doctor Humbert Torres donará, a l'Ateneu Barcelonès, la segona conferència sobre Metapsiquisme, tractant dels fenómens de materialització. Després d'haver tractat en la primera, la qual resultà molt interessant, sobre els fets considerats en sí mateixos, aquesta segona versará sobre les hipótesis explicatives i sobre les derivacions filosófiques.

Avui, a les cinc de la tarda, tindrà lloc a les Galeries Laietanes la inauguració de les exposicions dels artistes senyors Cayo Guadalupe Zunzarren i J. Tarruella.

La Biblioteca Pública Arús segueix veient-se afavorida pels donatius d'obres soltes, en lots i en col.leccions, que van enriquint constantment l'arxiu de cultura que atresora la popular institució.

Darrerament la senyora N'Antònia Llobet, vídua del doctor Avell Martín, ha donat a la Biblioteca, la col.lecció completa fins el dia (39 volums) de la molt important *Enciclopedia Universal Ilustrada Europeo-Americana*, que publica la casa Espasa, d'aquesta ciutat.

Des d'aquest any s'ha posat calefacció a la sala de lectura, la qual millora ajudará a fer créixer la concurrència, cada dia més nombrosa.

La Biblioteca està oberta al públic, al matí, de deu a una, tot l'any, i a la tarda, de sis a vuit, d'octubre a març, i de set a nou d'abril a setembre, per a facilitar l'assistència a les classes treballadores.

L'Oficina municipal de recaptació (Bellafila, 3, pral.), fa públic que fins el dia 20 de l'actual, tindrà a disposició dels interessats els rebuts corresponents a l'arbitri sobre solars (primer trimestre), de l'exercici económic 1922-23.

Gran Restaurant Vila
Passatge Crèdit, 5 i 7
CANVI DE PROPIETARI
COBERTS RECLAM A 2, 3'75, 4'50 i 5 pessetes.
Servei a la carta. Abonaments mensuals i quinzenals. Saló per a banqueta.

A la vetllada que tindrà lloc avui, a la Facultat de Medicina, en commemoració del Centenari del gran savi Pasteur, parlaran el doctor Martínez Vargas, degà de la Facultat de Medicina; "La vida de Pasteur", per M. Bertran; "L'obra científica d'En Pasteur", pel doctor Pi i Sunyer. Allocució del doctor Petit, el qual representará l'Institut Pasteur.

La Junta benéfica de Sant Andreu i La Sagrera, de la qual és president el tinent d'alcalde senyor Tusell, ha repartit entre les famílies pobres, durant el proppassat mes de desembre, 575 vals de pa, 212 de carn, 447 d'arròs i 441 de mongetes, que importen un total de 940'55 pessetes.

La Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona celebrará una solemnial recepció en acadèmic numerari de l'eximia escriptora donya Caterina Albert i Paradís, coneguda en la literatura catalana sota el pseudónim de "Víctor Català, demà, diumenge, a les onze del matí, en la sala dita del Consell d'aquesta Universitat Literària, en la qual la recipiendària llegirá el seu discurs reglamentari. En nom de l'Acadèmia respondrà don Ernest Moliné i Brasés.

La Secció Especial de Fotografia del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria donará, dimarts vinent, dia 16, a dos quarts d'onze de la nit, una conferència amb projeccions, a càrrec d'En Joan Sinyer, referent al Pic d'Aneto (Muntanyes Maleides).

La secció d'Esports de la Joventut Nacionalista "Pau Claris", efectuará, demà, una visita a l'Escola Industrial de Barcelona.

Lloc de reunió, local social, a les deu del matí.

La Comissió d'Escorxadors i Mercats ha acordat proposar a l'Ajuntament que es desestimi la instància de l'arrendatari dels llocs coneguts per "subhasta" dels Encants, en la qual oferia, d'acord amb els venedors, com arrendament anual dels esmentats llocs, la quantitat de 35,000 pessetes, amb la condició de deixar-los en la forma actual deixant al seu criteri l'establir els llocs, que serien 44, total o parcialment tal com la Comissió projectava fins la inauguració del nou Hotel de vendes en projecte.

També aprová el projecte de tarifes, de mercats per al próxim pressupost.

Noves religioses

Avui: Santa Gumersind, prevere; Leonci, bisme, i Santa Verónica, verge.

Quarantа hores: Avui a l'església parroquial de Sant Jaume. Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a dos quarts de sis de la tarda.

La missa d'avui: Octava Epifania del Senyor, color blanc.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona de la Victòria, a Sant Francesc de Paula.

Adoració nocturna: Avui, torn de Sant Josep Oriol.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). Torn de Maria Auxiliadora.

La Casa d'Exercicis de la Cova de Sant Ignasi, de Manresa, començarà una tanda d'exercicis espirituals per a homes el dia 20 de gener. Es farán en català i duraran cinc dies.

Per demanar cel.la hom s'ha de dirigir, personalment o per escrit, al director de la Casa d'Exercicis, Santa Cova, Manresa.

No es dongui ningú per admès si es presenta a fer els exercicis sense haver rebut resposta afirmativa.

Compri sempre la Llàntia elèctrica NORD per ésser la de més durada i mínim consum
Concessionaria exclusiva per a la venda a Espanya:
METRON Placa de Catalunya, núm. 17

L'art d'En Ramon Raventós

L'art d'En Ramon Raventós és estimabilíssim per un peculiar franciscanisme que li dóna vida i forma robustes, suculència i objectivitat, color i frescor matinals, en fi, per damunt de tot, emotivitat literària sense parió en la nostra literatura. Per aquestes qualitats de caçador d'imatges a la Renard, per la virtut del seu intens objectivisme, els pintors ens l'estimàvem quasi com un dels nostres. Pel seu franciscanisme ens l'estimàvem més que un pintor. Ell també ens estimava, i per això es feia tant ó més amb pintors que no pas amb literats.

Quan En Raventós feia literatura fantasiosa; quan, per exemple, glossava el seu anhel d'esdevenir un gat blau, i ens dibuixava la raça insòlita de gat que convenia al seu arravatament gairebé místic d'aquella hora; quan àdhuc ens expressava amb la gesticulació nerviosa i amb les gangrotes i miols pertinents la veritable naturalesa de gat blau que els déus li havien d'atorgar, clebhores En Raventós ens enclavà i ens divertia, i el primer contribuent que passi pel carrer podrà així mateix divertir-se, si li plau, amb la lectura d'aquelles gatades. Tots els companys d'En "Moni" havem de tenir entre els nostres paperots alguna d'aquestes nixetes d'al.lucinació dibuixades per l'exquisit humorista, el qual a hores d'ara està tan mort i enterrat que fa plorar.

Tota una meitat de la nostra vida sembla que de cop i volta hagi estat enterrada amb En Ramon Raventós; tot una mitja vida que ens anava pengim-penjam arrossegant, atrofiada, sense que ens en adonéssim. Es aquell tros de vida "modernista" que ja efecte ja jau en la història.

En Raventós era una de les columnes d'aquell modernisme barceloní, d'aquell moment de bullida que semblava qui sap què i que no deixà altra substància que un migradíssim simbolisme literari, pictòric i escultòric, i poser alguns mobles... tot tan comprometedor!

En Raventós era, amb En Picasso, un escolà-d'amén d'aquell romanticisme "fin de siècle", article de París, "camelote". Amb En Picasso i mitja dotzena de dilettanti s'acontentaven de fer escolà a condició d'ésser admesos en Capíscol. I feien d'escolà perdut: es reien dels sacerdots barats, i dels Miris d'aigua, i de les fades cloròtiques, i de tot aquell bizantinisme resclafat. No obstant, En Picasso, En Raventós són dels pocs que se salven de la carrinclonería d'aquella hora tonta.

A En Raventós li en queda el gènere fantasiós, a la manera d'aquell Gaspard de la Nuit que feu tanta de forrolla a l'esdemos, que fins Xenius i el doctor Torres i Bages sel prengueren seriosament. Però el fantasiar no era pas el fort d'En Raventós, ni tampoc cap altra forma de romantisme, perqué, ho repetim, el nostre humorista era, un sèjec-tivador innat, ingenu, meravellat i amorós com un Sant Francesc. Era tan ingenu que ho perdia gratcient diners, essa que seu dia s'estimava molt la darrera paraula de la ingenuitat. En Raventós hauria pogut donar una bella posició a la societat barcelonina si s'hagués sabut bellugar, adular l'un i l'altre, donar empentes i rebre alguna trepitjada, fer números i llevar-se demati. Malauradament, era un home de poca voluntat i de poca empenta: la lluita per la vida li fen horror i de no ésser la seva família, que en prenia cura com d'un etern nou-nat, hauria passat hores amargantes.

En Raventós era en realitat un infant, i el seu franciscanisme, com el seu mateix protolepus, era precisament una conseqüència de l'infantilisme: aquell discernir el món amb el mateix meravellament, i llegir del discernir infantivol. Sinó que així com el veritable franciscanisme projecta aquell llrese i desinteressat esguard damunt de totes les coses, el franciscanisme d'En Raventós no era apte per discernir altra cosa que la seva Barcelona, tan sols la Barcelona de la seva infantesa. En l'Univers del nostre humorista no hi havia altra cosa que la Barcelona d'En Rius i Taulet i l'Aldavert i tot al voltant res més que falòrnics i estrelles amb cua.

Per aquesta Barcelona tenia dotes les amors. Vivia sols del seu record: sofria de les seves mutilacions i de les seves evanescències, talment com un avi. Seria per això que ja des de jove dels els seus gestos i fins la seva fesomia prenien aspecte senil, clarificament senil, que ell mateix desforçava a accentuar amb arrupinments, ganyotes i ties de vellot. Els caricaturistes el retrataven tot reproduint simplement la fesomia d'En Thiers.

Així, la seva literatura descriptiva dels dies de la seva infància, de les festes familiars, dels esdeveniments barcelonins, de les làcteies de col.legial, de les tradicions, és tan encisadora perqué està amarada d'aquell amor tan entendrit; s'hi veu que el poder evocador del seu art li feia reviure aquelles enyoradíssimes escenes que anava escrivint: aquella literatura era de la mateixa qualitat, de la mateixa intensitat que la de Dickens, de Proust, de Charles Louis Philippe, perqué el mateix meravellament de la consciència infantil li donava forma. Totes les minúcies, totes les insignificàncies del viure quotidià hi estan dites tan sentidament que tots els atrafegats que havem deixat la infància camí enrera com una impedimenta, els que no havem tingut el do, o la virtut, d'aturar-nos per sempre més en la infantesa a contemplar les futeses i les enormitats d'aquell moment de forta intuició, havem de reconèixer-les en la prosa d'En Raventós com a coses incomparablement belles, antigues, seràfiques coneixences que ens emocionen infinitament. En aquelles evocacions dels literats "infantistes" de l'estranger hi ha, però, amargor adolorida. En Raventós mai no evoca coses tristes ni mai no colora el seu estil amb tintes negres: tot és gai en la seva literatura, tot hi és assolellat, planer i somrient; sovint esdevé literatura netament humorística. Es que el nostre vellet-infant nasqué i es desenrotllà en una família amorosa, entre la més cordial germanor, de pares embriacs de tendresa. La família fou per al nostre Raventós un paradís, i en eixir de la família, tan sols en baixar l'escala, ja la tebior de la nostra Barcelona, inconscient i dolça, l'amorosia de nou, l'acaronava i se l'enduia en voladúries per tots els indrets de la ciutat, atapeïts de coses xerraires i eloqüents, ni una sola menyspreable. I així la felicitat era perduradora darrera les ulleres del nostre infant-xaruc.

D'aquesta felicitat tots en podem haver el nostre bocí en llegir En Raventós, com havem la nostra part de grandesa en llegir les Sagrades Escriptures. I aquesta comparança no és pas tan estranya com de moment pugui semblar. Perqué l'estil d'En Raventós, tan simple, tan poc cultivat, tan planer i casolà no desdiu pas del estil, posem per cas, del Gènesi: "Corre, li diu Abraham a Sahra, pasta tres lliures de flor de farina i cou-ne pans al caliu". Així matex és l'estil d'En Raventós, un estil primitiu, de simple exposició, però així mateix farcit d'emoció. No li cal retòrica, ni prosòdia, ni tan sols sintaxi. En té prou amb enumerar les coses i les idees, en arrenglerar-les tal com li acudeixen a la memòria, amb contar-les com els contes de l'avi: l'emoció de l'evocador les fa riques de significació, d'alta poesia. En Raventós, no solament era un infant, era sobretot un primitiu: per això probablement als vint anys ja semblava tan vell. L'humorisme que floreix sempre, més o menys aparent, en la seva literatura i que tanta de semblança té amb l'humorisme anglès i yanki, es diferència justament de l'"humour" dels Kipling, dels Chesterton, dels Twainè dels Jerome dels Thackeray, etc., per la seva manca de transcendentalisme, per la manca de segona intenció, àdhuc es diferència de l'humorisme més pur de Dickens per la mica de venjativitat, de crueltat que hi ha en el dolcíssim londinenc i que en l'obra d'En Raventós és humorisme del tot, del tot, del tot desinteressat.

La pèrdua d'En Raventós no ha estat prou sentida: es diria que enlloc de perdre un humorista, la literatura catalana hagi trobat un paraigües. I un humorista de debó en una literatura pot tenir més importància que un gran líric. Cap líric podrà mai rebassar una esfera relativament reduïda de suggestions, perqué, per gran que sigui la fantasia del poeta, per atrevidos i subtils que siguin les imatges i altres figures de dicció que se li ocorrin, el llenguatge no li permetrà anar més enllà. L'humorista no topa amb tal obstacle, perqué la ironia depassa el llenguatge i li permet devegades, tot rient, rient, suggerir més enllà de les possibilitats de la paraula, regirant amb un sol mot tot un món de conceptes establerts, de prejudicis, de convencions que el poeta no pot del tot defugir sense córrer el perill de fer-se inintel.ligible. L'humorisme oportú i destre està àdhuc enllà de la lògica, perqué, sense ella, insinua i fa aviments, a la millor, en un dir Jesús, conceptes nous perfectament lògics.

Quan, doncs, un humorista és a la vegada poeta, com en el cas d'En Raventós, cal fer-ne molt de cas i saber d'estimar-lo, no deixar-lo escapar com si fos una mosca. Tot el que es farà per perpetuar i enaltir el record d'En Raventós serà intel.ligent i humà: tots hi guanyarem.

No direm pas que tota l'obra del nostre humorista sia perfecta: tots els homes i totes les coses tenen llur punt d'imperfecció, i per això el món és tan interessant; si tot fos perfecte, ens fastiguejaríem perfectament. Però sí que se pot dir que tota l'obra d'En Raventós és humorística, i per aquesta única valor ja val un Imperi: un humorista no té preu. La nostra imperfecció la ribotejarem al Purgatori. Però un humorista, àdhuc imperfecte, n'estarà dispensat. Jo estic segur que si en trucar a les portes del cel, ara mateix, el nostre Raventós li diu a Sant Pere el seu anhel: "Jo voldria ésser un gat blau", el Sant Porter farà una mitja rialla i no tindrà més remei que deixar-lo passar.

JOAN SACS

Crònica Social

ELS TREBALLADORS DE LES OBRES DEL METROPOLITA S'HAN DECLARAT EN VAGA

Ahir es declararen en vaga els obrers que treballen al Metropolità.

Han anat a la vaga per dos motius. L'un és perqué un cap de colla donà l'alerta a un obrer del pou número 3 que no treballava, el qual li contestà amb insults, veient-se precisat el cap de colla a acomiadar-lo; i molts d'altres obrers s'han fet solidaris del comiat.

El segon motiu és per haver-se trobat aigua al pou número 4; quan es troba aigua s'augmenta el jornal, però ara els ha estat negat aquest augment perqué feia poc temps que els fou concedit per causa semblant.

Aquests dos motinus han ocasionat la vaga de 1.300 obrers.

Hi ha l'esperança que serà solucionada aviat.

UN MANIFEST DE LA FEDERACIO DE DEPENDENTS DE CATALUNYA

Havem rebut el següent manifest:

"Era en el bell principi de les convulsions socials que en la època de la post-guerra agitaven la nostra terra (com a natural repercussió de les inquietuds reivindicadores del proletariat universal), que naixia la Federació de Dependents de Catalunya. La Federació s'ha mantingut fins avui en un pla de neutralitat, en una actitud més o menys d'expectació enfront del moviment general obrer de Catalunya, puix si bé no podien ser-li indiferents les lluites obreres d'arreu del món, no podia subscriure certs aspectes, provocats amb mala fe unes vegades i amb plena inconsciència altres, de les que es desenrotllaven a Catalunya.

No podiem acceptar com a bones les teories materialistes i les tàctiques catastròfiques, conduïdores envers falsos i estranys viaranys de reivindicació, que han sadollat en certs períodes l'esperit dels obrers, i que posades en pràctica han donat fruits pèssims i amargs, gens en harmonia amb els propòsits dels qui, si es vol de bona fe, les propagaren. Tampoc fou mai nostre desig l'arribar a una lluita en la clandestinitat, que no sols no la consideràrem convenient, sinó que creguérem que la seva pràctica era col.locar els obrers de Catalunya en el cruel terreny on portava la força bruta d'un poder constituït, de manifesta incapacitat.

Ha estat, doncs, una veritable manca de cultura cívica, una manca de preparació espiritual, les quals han motivat els anys de lluites fratricides i estèrils dels quals sembla que acabem de sortir com d'un mal somni. I als elements directors de l'Estat espanyol i a llurs representants, que estaven obligats a posseir d'una manera especialíssima aquesta cultura, els encaixa una responsabilitat infinitament major que al poble, puix si aquest no és el suficient intruït i capacitat, en són responsables en primer terme els al.ludits elements.

I ara que a Espanya es parla de responsabilitats, no resultaria treball endebades el que s'emprès per a posar en clar les que es deriven dels fets ocorreguts durant aquesta lluita en plena via pública de Catalunya; que si la guerra del Marroc ha tingut un dèficit de més de 10.000 víctimes, les violències de casa nostra n'han causat també moltes, amb un sens fi d'agravants encara, per damunt del tràgic i cruel d'aquella guerra colonial (!), que podrien fàcilment aportar-se si fos necessari.

Es, doncs, avui, quan sembla que comença a imposar-se al sentit comú i s'endevina un afany de justícia — la justícia més o menys relativa que pot esperar-se de la societat actual—, és avui quan es pot expressar més o menys lliurement el pensar i el sentir de cada u, que la Federació de Dependents de Catalunya, plenament capacitada del seu deure, amb el mateix seny i la mateixa energia que li permeteren restar allunyada de la lluita entre germans, ve a proclamar els seus principis i finalitats d'immediata realització els uns i per a ésser assolits en un proper demà els altres. Volem el millorament moral i intel.lectual de la classe per mitjà d'escoles, conferències i altres modalitats de l'actuació cultural i instructiva; aspirem, mitjançant una regularització de sous, d'acord amb les necessitats momentànies d'un sistema decent de vida, a l'elevació del benestar material del dependent; advoquem per l'abolició del règim de favor i d'injustícia social, mitjançant una intensa propaganda de preparació en tots els ordres, per a trasladar amb totes les garanties d'èxit, la riquesa que avui detenten els protegits per aquest règim de favor i d'egoísmes, a mans dels qui la produeixen, la cuiden i la treballen, puix sols a aquests pertoca i sols d'aquests ha d'ésser. La implantació d'un règim amplament cooperatiu i social en tots els aspectes de la vida humana sintetitza i concreta la finalitat suprema del nostre ideari.

Aquesta és també, al nostre entendre, la fórmula que millor condensa el sentir, net d'influències estranyes, de les masses proletàries d'arreu del món, i que, tard o d'hora, convertit en una realitat, ens durà a una societat més bona, més justa i més humana.

Sota l'ombra d'aquest ideari lleialment sentit, lluitarem amb noblesa d'avui endavant, i a aquest fi reclamem un lloc en la palestra i aspirem a ésser respectats de tots, de la mateixa manera que nosaltres hem sabut i volgut respectar i respectarem en el successiu tots els criteris per oposats que ens siguin. Pel convenciment i per l'amor, i no per la imposició i la coacció de la força bruta, assoleixen segurs i sòlids triomfs les causes i les idealitats.

Barcelona, 1 de gener de 1923.

—El Comitè Executiu i el Consell Federal."

APROVACIO D'UN MANIFEST

El "Comitè pro-presos" ha sotmès a l'aprovació del governador el text d'un manifest demanant l'indult dels condemnats a mort per assumptes socials.

El governador ha autoritzat la publicació del manifest.

UNA ESCOLA PER ALS FILLS DELS NEGOCIANTS PEIXATERS

Un grup d'industrials i comerciants de peix fresc ha proposat la creació d'una escola d'ensenyament primari per als dos sexes que s'adapta a les condicions de vida d'aquestes activitats.

Aquesta escola classificarà els alumnes segons llur edat i desenrotllaments físic i mental, en els grups següents:

Grups maternal i de párvuls.

Grups d'ensenyaments elementals.

Grups d'ensenyaments superiors i d'aplicació.

Grups d'avançats i endarrerits.

Grups d'anormals.

Grups d'adults (diürns i nocturns).

L'escola estarà dotada de tallers, museus, laboratoris, gabinet psico-pedagògic, dispensari, biblioteca, banys, jardí botànic, camps de treball i de joc, etc.

Responent demés al propòsit de què el nen romangui a l'escola sota l'acció tutelar de llurs mestres, tot el dia, se la dotarà d'una cantina on els alumnes obtindran una alimentació reparadora. De la mateixa manera se la dotarà d'un guarda-robes, perqué pugui vestir i calçar els nens que ho necessitin.

Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana

Per delegació del Consell directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, el conseller senyor Alió estigué el passat dimarts a l'estació a donar comiat a l'eminent violoncel.lista N'Antoni Sala, que el passat diumenge donà un concert a profit de la dita Associació, el qual marxà cap a Berlin, on té de començar una sèrie d'excursions artístiques per les principals capitals de Germània.

* * *

El President del Centre Nacionalista Català de Nova York, En Jaume Jurnet, va honorar amb la presència del darrer Consell directiu de la Protectora, havent portat una salutació ben afectuosa dels catalans residents en aquella República.

* * *

El Consell directiu de la Protectora ha rebut una calorosa felicitació al senyor En Francesc Sans, pel seu noble gest de pagar la construcció d'un edifici per a Escoles catòliques per a fills d'obrers, havent-li recomanat a la vegada, que gestioni perqué l'ensenyament a les dites Escoles sia a base catalana.

Per facilitar-ho se'ls concedeix un lot de llibres.

Les lectures de l'Associació Catalana d'Estudiants

Avui, dissabte, a les set de la vetlla, al local de l'entitat, Méndez Núñez, 3, donarà una lectura de poemes, el poeta En C. Fages de Climent.

Palau de la Generalitat

Despatx de les seccions en la reunió del Consell permanent dels dies 10 i 11 gener de 1923

Carreteres, camins i ponts.—Continuació dels treballs a les obres que es realitzen per administració.

Aprovació de l'expedient de revisió de preus per a la construcció del camí veinal de Sant Llorenç del Morunys a Llinàs, i de les obres de perllongació del camí veinal de Sant Adrià a Montcada fins a la carretera de Madrid a França.

Aprovació del pla de conservació i reparació dels camins veinals pertanyents a contracte entre l'Estat i la Diputació de Barcelona, corresponent a l'exercici econòmic de 1922-23.

Designació dels senyors diputats de la Mancomunitat per assistir a la subhasta de les obres del camí d'Armentera a Sant Pere Pescador, amb pont sobre el Fluvià, que se celebrarà simultàniament a Barcelona i Girona, el vinent dia 20, a les onze del matí.

Cultura.—Concessió d'un premi a l'Escola Mossèn Cinto, de Barcelona, i a l'Ateneu Igualadí de la classe obrera, pels treballs presentats a la VIII Exposició General Escolar.

Instauració de l'assignatura "Càlculs d'Assortiments i Instal.lacions de Filatures" per als alumnes de tercer curs de filatura de l'Escola del Treball.

Agricultura.—Treballs de les Seccions de Terra Campa, Arbres Fruiters, Viticultura, i Enologia, Acció Social Agrària, Institut de Mecànica aplicada agrícola i Laboratori d'Anàlisi.

Conferència preparatòria del curset de Sampedor per la Direcció del Departament.

Beneficència. — Aprovació de les nòmines per al sosteniment de dements pobres a càrrec de la Mancomunitat, corresponents al mes de novembre últim.

Pels soldats de quota

Contestant al telegrama que adreçà abans d'ahir el President al president del Consell de ministres interessant-li la repatriació dels soldats de quota del cupus de 1920 i 1921 que serveixen a l'Africa i que han complert ja amb excés el temps reglamentari de servei a files, ha rebut el següent telegrama:

"Rebut el seu telefonema i assabentat petició pares soldats quota, crido atenció ministre de la Guerra. El saludo. President Consell de ministres.

En defensa del nostre patrimoni artístic

El senyor Puig i Cadafalch ha adreçat al comte de Romanones el següent telefonema:

"Excm. comte de Romanones —ministre de Gràcia i Justícia— Madrid.—La meva felicitació pel seu decret, que serà la salvaguarda de la riquesa artística de les esglésies. El Museu de Barcelona, que porta despeses alguns milions en l'intent de rescatar per al país les pintures dels temps romànics i les velles teles orientals, es congratula de trobar en la llei l'ajut ferm contra els que merradegen amb el tresor del temple.—J. Puig i Cadafalch."

El banquet anyal de la Quinta de Salut "L'Aliança"

El president de la Quinta de Salut "L'Aliança" ha estat a la Generalitat per invitar el senyor president a l'àpat anual que l'esmentada entitat ofereix a les autoritats, que tindrà lloc diumenge vinent.

Un telefonema de l'alcalde de Sevilla

L'alcalde de Sevilla ha tramès al president el següent telefonema:

"En retornar a Sevilla li reitero la nostra gratitud i el nostre respecte amb els meus vehements desigs de trobar ocasió d'ésser-li útil.—Colombí."

El senyor Puig i Cadafalch ha correspost amb el següent:

"Correspono gustosíssim a la salutació que en la meva representació de President de la Mancomunitat de Catalunya em dirigeix l'alcalde de la ciutat de Sevilla i desitjo per a la seva futura Exposició la bellesa dels seus vells jardins i l'encis dels seus patis. Afectuosament.—J. Puig i Cadafalch."

Comissió provincial

La Comissió provincial ha despatxat els següents assumptes:

Assenyalament dels preus dels articles de subministre per al mes de desembre darrer.

Informe en l'expedient relatiu a l'autorització sol.licitada per l'Ajuntament de Mediona per contractar amb la Societat "Fills de Francesc Gomis" el servei de la il.luminació pública de la localitat.

La Comissió provincial ha despatxat els següents assumptes de la Secció de Comptes Municipals:

Diclàmens proposant l'aprovació i finiquit dels comptes municipals de: Sant Bartomeu del Grau i Sant Llorenç d'Hortons, corresponents a l'any 1919-20; Cupolat, La Bacilla, Magies de Joda, Saldes i Sant Fruitós de Bages, corresponents a l'any 1920-21.

Invitació

Ha estat invitat al dinar de la Quinta de Salud "La Aliança", que se celebrarà demà, diumenge, el president de la Diputació senyor Vallès i Pujals.

Pels concursos de bestiar

Insistint en la campanya a favor del restabliment dels concursos de bestiar, han remès comunicacions al president del Consell de ministres les entitats següents:

Sindicat Agrícola Católic de Santa Coloma de Queralt, Sindicat Agrícola i Caixa Rural de Sant Boi de Llobregat, Sindicat Agrícola de Terrassa, Sindicat Agrícola de la Conca de Barbarà, Sindicat Agrícola i Caixa Rural de Sant Jordi, de Puigvert de Lleyda; Lliga de l'Arbre Fruiter de Santa Maria de Palautordera; Federació de Sindicats Agrícoles del Camp de Tarragona, Sindicat de Vinyaters, de Montblanc; Sindicat Agrícola de Masnou, Sindicat Agrícola de Sampedor, Sindicat Agrícola d'Agramunt, Sindicat Agrícola de Balaguer, Unió de Vinyaters de Catalunya, Barcelona; Sindicat Agrícola d'Isona, Federació Católica Agrària de Seu d'Urgell; Sindicat Agrícola de Sant Isidre, de Bot; Sindicat i Cambra Agrícola de Vich, Sindicat Agrícola de Cornudella, Sindicat Agrícola de Bellvís, Sindicat Agrícola de Montgay, Sindicat Agrícola Católic de Riudecols, Centre Agrícola de Llagostera, Centre d'Agricultors i la comarca, Cambra Agrícola de Reus.

LA MUSICA

Associació d'Amics de la Música: Alexandre Borowsky, pianista

Un pianista de primera categoria; és brillant i tot temps expressiu, subtilment expressiu. Les seves condicions de seguretat i limpidesa sonora el fan destacar com el més remarcable entre els pianistes que ens han visitat darrerament.

Alexandre Borowsky sembla condensar dues tendències en la seva interessant personalitat musical: la dels grans pianistes a la manera de Liszt, per qui professa una fervent devoció, i la dels pianistes que la moderna música subjecta a una més depurada subtilitat de sons i de matisos.

El seu mecanisme poderós li permet ésser atent a totes les exigències de l'esperit amb rara i envejable facilitat, mantenint-se sempre dintre d'una estricta correcció estètica. D'Alexandre Borowsky es pot dir que és el veritable executant per imperatiu del seu temperament eminentment musical.

En el programa que ens oferí aquest notable pianista sobresortien les peces de dos interessants compositors russos: S. Prokofieff i A. Scriabine. Del primer s'executaren un "Preludi", una pega titulada "Sarcasme", fragment d'una sèrie i una "Toccatta". Aquestes obres d'En Prokofieff ens presenten a llur autor com un músic original, intel.lectualitzant, que no vacil.la davant les ardideses més apatants, essent un exemple eloqüent aquest estrany "Sarcasme", veritablement curiós de sentir.

Més sincères i atraients, més dolçament líriques, ens semblaren les peces de Scriabine que figuraven a continuació: "Sonata" quarta, "Poema" número 4 i "Dos estudis" en la. El vigorós autor del "Poema de l'Extasi" es manifesta en aquestes obres un inspirat i admirable continuador de Chopin, si bé amb característiques pròpies, expressant el tendre romanticisme de l'excels compositor polonès amb una sensibilitat més moderna. Ens agraïren especialment els dos estudis darrers, en els quals balega una passió enèrgica i exaltada.

Alexandre Borowsky fou un intèrpret perfecte de les obres esmentades, venent fàcilment les dificultats que en elles apareixen.

El notable pianista rus executà, ultra aquestes obres, altres de Bach, Mozart, Loeilly i Liszt, fent-se admirar igualment com intèrpret sensitiu en el "Larghetto", de Mozart, i rem poderós exclusant en les obres de Liszt, especialment en la Rapsòdia hongresa, número 15, que expressà de la manera més brillant i eloqüent.

El públic aplaudí molt-íssim a n'Alexandre Borowsky, obtenint d'ell encara dues peces més fora de programa: "La marxa sobre les ruïnes d'Atenes", de Beethoven, i una altra obra de Rachmaninoff, el títol de la qual no recordem.

E. M. F.

Els Pomells de Joventut

El Pomell de Joventut "Bona Germanor" celebrarà el dia 21 una festa religiosa-patriòtica en honor als "Pomells de Joventut de Barcelona" que s'hauran fet honorar-lo amb una visita de germanor.

AGENCIA HAVAS
AGENCIA RADIO

TELEGRAMES

DESPRÈS DEL PERILLÓS MOMENT

Totes les enèrgiques protestes alemanyes són de caràcter oficial

Un dia de dol governamental a Alemanya :: Els partits s'acusen mutuament :: Els ferroviaris decideixen de sotmetre's :: Els obrers d'Essen: una vaga d'un quart d'hora :: Normalitat a tot el Ruhr

París, 12.—Segons despatxos rebuts de Londres, Roma i Washington, el Govern alemany ha enviat a aquests Governs una nota protestant contra l'ocupació del Ruhr.—Havas.

Washington, 12.—L'ambaixador d'Alemanya en els Estats Units ha lliura al ministre d'Afers Estrangers senyor Hughes una protesta d'Alemanya relativa a l'avançament de les tropes franco-belgues en el Ruhr. El text no ha estat publicat.—Radio.

DOL NACIONAL OFICIAL A ALEMANYA

Berlín, 12.—El canceller Cuno, en consonància amb el seu discurs pronunciat a la Comissió d'Afers Estrangers, farà avui signar un decret pel president de la República considerant el diumenge vinent com dia de dol nacional.

Per la seva part, el ministre de Cultes ha dirigit a tots els directors d'escoles l'ordre d'organitzar una cerimònia de dol per a demà dissabte.—Radio.

ELS PARTITS S'ACUSEN MUTUAMENT

Munich, 12.—Encara que no s'han produït manifestacions públiques, els actuals esdeveniments ha produït fonda emoció.

Els nacionalistes acusen als revolucionaris de 1919 com causants de l'estat actual de coses. Els socialistes diuen que es tracta d'un complot dels grans industrials.—Radio.

ELS FERROVIARIS SE SOTMETEN SENSE RESISTÈNCIA

Berlín, 12.—La Direcció de l'Associació ferroviària ha invitat als ferroviaris de les regions ocupades a què se sotmetin sense resistència a l'ocupació.—Havas.

LA PROTESTA DELS OBRERS D'ESSEN
UNA VAGA D'UN QUART

Essen, 12.—L'Associació productora de benzol i amoníac, seguint l'exemple del Sindicat carboner, ha abandonat Essen.

Una comissió, composta per representants de tots els partits polítics, ha resolt, en senyal de protesta, contra l'ocupació del Ruhr, que les fàbriques i tallers interrompin el treball el dilluns, 15 de gener, d'onze a un quart de dotze del matí.

El senyal d'atur es farà per les sirenes de les fàbriques, fent-se a l'ensemps voleiar les campanes de totes les esglésies.

El servei ferroviari haurà de quedar igualment suspès a la mateixa hora durant deu minuts.—Havas.

LES MANIFESTACIONS DE PROTESTA A BERLIN

Berlín, 12.—Les manifestacions projectades per protestar contra l'ocupació del Ruhr se celebraran a aquesta capital el diumenge a Lutsgarten.

Els partits del centre, nacionalista, populista, democrata i populista bavarès publicaran proclames i avisos dirigits a la població, invitant-la a acudir en massa a aquestes manifestacions.

Els socialistes han decidit de celebrar una manifestació separadament.—Havas.

UNA PROTESTA HOLANDESA

Amsterdam, 12.—La Junta de la Federació Sindical Internacional ha aprovat una resolució relativa a l'ocupació de la conca del Ruhr, protestant contra aquesta política de reacció i de guerra.—Radio.

LA PREMSA DE BERLIN

Berlín, 12.—Tots els comentaris de la Premsa berlinesa contenen violentes injúries per al Govern francès i per alguns periodistes francesos.—Radio.

LES PRESTACIONS DE CARBO

Dusseldorf, 12.—L'autoritat correspondent d'Essen ha declarat que el Govern ja no podrà fer efectiva la prestació de carbó, havent-se-li contestat que semblant suspensió no pot portar-se a cap tota vegada que prèviament i degudament no ha estat sotmès l'assumpte als Alts Comissaris rhenans.—Havas.

EL DIA A ESSEN

Essen, 12.—La nit ha transcorregut sense incidents. Les tropes franceses han acampat fora de la ciutat.

En tot el dia d'avui l'ordre ha estat perfecte.—Radio.

Dusseldorf, 12.—El moviment de tropes franceses s'ha produit sense el més petit incident.

Els obrers segueixen treballant en llurs tallers, amb perfecta normalitat.

La vida és tranquil·la.—Havas.

NOTICIES OFICIOSES ALEMANYES

Berlín, 12.—Un avís oficiós comunicat a la Premsa diu que els lliuraments en espècies a França i Bèlgica han estat suspesos en principi, però que les negociacions continuen.

Les informacions dels diaris diuen que les poblacions estan tranquil·les, no havent ocorregut, fins ara, cap incident. La major part de els bot[illegible]gues estan tancades.

S'ignora si serà ocupat Bochum. Les forces aliades semblen ésser de 8 a 10,000 homes.—Ràdio.

A BAVIERA

Munich, 12.—El president del Consell bavarès sortí ahir amb direcció a Berlín.

No hi va haver cap manifestació pública, com s'havia anunciat, però regna profonda emoció, que accentua les dissensions a l'interior.—Havas.

CALMA PER ORDRE

Munich, 12.—El ministre de l'Interior bavarès ,per odre de les comissions de l'Entesa, ha invitat a la població a mantenir-se en calma.—Ràdio.

NOVES OCUPACIONS : NORMALITAT

París, 12.—Segons notícies oficials, a les neu del matí foren ocupades Oberhausen i Mulheim-Sur-Ruhr.

L'ocupació d'Essen quedà llesta a un quart de set de la tarda, sense cap incident.

No es veu cap soldat pels carrers ni als establiments públics. Les fàbriques continuen treballant, essent normal l'aspecte de la població.

A les 6'30 de la tarda se celebrà a Essen una reunió entre la missió Coste, les autoritats militars i els industrials del Ruhr.—Ràdio.

EL CONTROL SOBRE ELS INDUSTRIALS

París, 12—L'operació que el general Henrys ha realitzat al Ruhr tindrà per objecte el lliurar-nos la conca d'Essen, assegurar-nos el control de tots els grans nucis industrials alemanys.

Al Nord de Ruhrort intervindrem als establiments Thyssen; al centre, a les explotacions Stinnes-Gelsenkirchen, que s'estenen des de Ruhrort a Dortmund; a Essen als establiments Krupp; a la regió de Dusseldorf a les empreses Mannesmann, Haniel, Phoenix. El conjunt de totes aquestes explotacions constitueix les quatre quintes parts de la provisió total de ferro i de hulla d'Alemanya.—Ràdio.

EL CONTROL ALEMANY SERA SOBRE ELS ESTRANGERS

Berlín, 12.—Els diaris diuen que la ruptura de relacions diplomàtiques amb França i Bèlgica anirà seguida d'un rigorós control sobre els estrangers residents a Alemanya. Alguns diaris demanen que els periodistes i corresponsals de diaris estrangers no siguin admesos a les session del Reichstag.—Ràdio.

L'ACORD ENTRE EL KOHLENSYNDICAT

Berlín, 12.—L'industrial Thissen ha confirmat que el trasllat del domicili del Sindicat de Carbó es realitzà d'acord amb el Govern de l'Imperi.—Ràdio.

LA COMPOSICIO DE LES TROPES OCUPADES

Dusseldorf, 12.—El destacament francès que va entrar ahir a la tarda a Essen per assegurar la protecció immediata de la missió de control estava compost de sis autometralladores, un pelotó de ciclistes i un cuadró del 25 regiment de Dragons.

El destacament ocupà, sense incients, el correu i el telègraf, l'Alcaldia i els altres punts principals.

Les altres tropes franco-belgues s'establiran als defores de a ciutat.—Ràdio.

EL GENERAL DEGOUTTE REP ELS PERIODISTES

Dusseldorf, 12.—El general Dégoutte ha rebut avui els representants de la premsa, als quals ha declarat que l'objectiu de França, que és solament econòmic i no militar, ha estat ja realitzat. No vaig a fer cap anexió, ha acabat dient.—Radio.

ENGINYERS ITALIANS AL RUHR

Roma, 12.—El "Giornalo d'Italia" diu que el Govern italià trametrà a la conca del Ruhr deu enginyers italians.

Així mateix han estat demanats a Itàlia obrers i agents duaners, però el Govern de Roma no ha pres encara cap decisió sobre aquest particular, estant l'assumpte encara en estudi.—Havas.

DESPRES DE LA MARXA DE VON MAYER

París, 12.—Després de la marxa de l'ambaixador alemany a París, senyor Mayer, els serveis de l'Ambaixada alemanya continuen funcionant sota la direcció del primer conseller von Hoesch, el qual s'ha limitat a declarar que el senyor Mayer havia sortit al mig dia cap a Berlín, cridat pel Govern.—Radio.

Brussel·les, 12.—L'encarregat d'Afers alemanys, M. de Dandaberg, abandonà Brussel·les ahir a la tarda, marxant a Berlín.—Radio.

VISITA OFICIAL

Washington, 12.—L'ambaixador de França ha estat en el departament d'Estat, on notificà oficialment l'acció empresa per França, celebrant una extensa conferència amb el senyor Hughes.—Havas.

L'AUGMENT DE JORNALS AL RUHR

Essen, 12.—A conseqüència de l'augment de jornal als miners, s'ha augmentat en 10,000 marcs el preu de la tona de carbó d'extracció recent.—Radio.

CONVOCATORIA PER UNA REUNIO

Dusseldorf, 12.—L'Alta Comissió interaliada ha invitat a conferenciar amb ella, avui, els directors de les fàbriques d'aquesta regió.—Havas.

NO HI HA AVIONS -:- UNA INFORMACIO DESMENTIDA

París, 12.—En els cercles oficials s'ha desmentit la informació publicada per alguns periòdics de l'estranger a la qual es pretén que alguns aeroplans francesos, volant damunt de la regió del Ruhr, llançaren proclames amenaçant amb la deportació o la pena de mort a tots els que deixessin el treball o bé el fessin deixar als altres.—Havas.

EL VOT DE CONFIANÇA DE LA CAMBRA FRANCESA

París, 12.—El vot de confiança concedit a M. Poincaré a la sessió d'ahir a la Cambra, ho fou per 452 vots en pro i 72 en contra. D'aquests 72 n'hi hagué 15 de comunistes, 50 de socialistes, 2 de radicals i 5 de diverses fraccions polítiques.

S'abstingueren de votar 47 diputats, d'ells 35 radicals i 8 radicals independents.

Més de la meitat del grup radical votà en favor del Govern.—Havas.

EL GOVERN ANGLES ES TRANQUILITZA

Londres, 12.—L'ordre amb què s'ha efectuat l'ocupació d'Essen, ha fet desaparèixer la inquietud del Govern britànic.

França no ha realitzat fins ara res que pugui justificar un canvi d'actitud en la política anglesa. Bonar Law roman a Londres per si es produís algun fet impensat que faci necessària la convocatòria immediata del Consell de ministres.

El Govern britànic ha decidit de no contestar la nota de protesta que li ha dirigit Alemanya.

El primer ministre britànic és tingut constantment al corrent, pel Govern francès, de l'estat de la situació.—Radio.

LES INSTRUCCIONS DEL GOVERN BRITANIC ALS SEUS REPRESENTANTS

Londres, 12.—El Gabinet britànic ha ordenat als seus delegats, senyors Bradbury, lord Kilmanrock i l'Ambaixador a París, lord Crewe, que continuïn participant respectivament en els treballs de la Comissió de Reparacions, de la Comissió rhenana i de la Conferència d'Ambaixadors. Al mateix temps ha definit els termes generals de l'actitud que els seus delegats han d'observar en les sessions dels esmentats tres organismes.

Se'ls hi han tramès instruccions per tal que puguin precisar llur punt de vista quan judiquin no poder-se adherir al de llurs companys, i es creu saber que lord Kilmanrock, especialment, serà invitat a donar a conèixer al president de la Comissió rhenana que en cas de dissidència en el moment de votar, les mesures prescrites per la Comissió no podran ésser aplicades en el sector britànic.

Tal és, pel moment, l'orientació del pensament polític del Govern anglès, el qual es precisarà sense dubte demà d'una manera més definida en la sessió del Consell quan aquest hagi sentit els informes del ministre de la guerra lord Derby, i quan els esdeveniments que es desenrotllen en el Ruhr hagin aportat alguna precisió a la situació.

No cal dir que aquests esdeveniments se segueixen amb la més assídua vigilància i no es perd l'esperança a Londres que en un termini bastant breu es revel·li la possibilitat de reprendre la col·laboració franco-anglesa.—Radio.

LES TROPES ANGLESES DE RHENANIA

Londres, 12.—L'Agència Reuter diu que no s'ha tractat encara de retirar les tropes angleses de guarnició a Rhenània.—Havas.

Londres, 12.—El "Manchester Guardian" creu saber que el cap del Govern, senyor Bonar Law s'inclina personalment a retirar les tropes angleses del Rhin, però el Govern espera els esdeveniments abans de portar més lluny les seves determinacions.—Havas.

L'OPINIO DEL GOVERN AMERICA

Washington, 12.—Respecte de l'ocupació del Ruhr, el Govern estima que la situació del món depèn, en endavant, del caire que prenguin els esdeveniments a Alemanya.—Radio.

Washington, 12.—El ministeri d'Afers estrangers comunica que és improbable es cridi a Mr. Boyden, observador nordamericà a la Comissió de Reparacions, puix solament ha expressat el seu punt de vista personal. Continuarà, doncs, assistint a les sessions de la Comissió.—Radio.

ELS CONTINGENTS AMERICANS DEL RHIN

Coblenza, 12.—La notícia de la crida de les tropes nordamericanes ha estat aquí molt comentada i planyuda, per quant tant entre els alemanys com entre els francesos i anglesos, existica relacions de bona amistat amb els soldats nordamericans.

Les tropes nordamericanes es trobaven a Coblenza des del 9 de desembre de 1918; estigueren ordenades, en principi, pel major general Rinter-Ligget. A començaments de 1919 foren trameses a Amèrica diverses de les divisions d'ocupació, però quedaren encara uns trenta mil soldats nordamericans a Rhenània.

Actualment els comandava el major general Allen. Darrerament, les esmentades tropes havien estat reduïdes a 1,046 homes i 164 oficials.—Radio.

LA QUESTIO DELS COMUNISTES FRANCESOS

París, 12.—En els dotze autes de detenció dictats contra els sis sindicalistes revolucionaris i els sis dirigents del partit comunista que formen el Comitè contra l'imperialisme i la guerra, dos han deixat de complir-se: el referent al diputat Cachin, protegit per la immunitat parlamentària, i el que afecta al ciutadà Maurici Paquereaux, regidor d'Anver-sur-Oise.

Aquest militant, que asumula les funcions de secretari de Marcel Cachin i de secretari de la Federació comunista de Seine et Oise, no ha pogut ésser detingut, havent desaparescut fa uns quants dies del seu domicili.

Es creu que no ha fugit i que s'amaga a casa d'algun amic.

S'han donat instruccions a la policia de diversos districtes per tal que exerceixi una estreta vigilància respecte de determinats personatges de nacionalitat estrangera que tenen relació amb els elements extremistes i comunistes.—Radio.

UN INCIDENT A LA CAMBRA CONTRA CACHIN

París, 12.—A la sessió de la Cambra s'ha produït un violent incident per increpar diversos diputats al diputat comunista senyor Cachin, al qual qualificaven alguns diputats de traidor i d'indigne d'assentar-se en els escons.

El president, senyor Peret, aconseguí amb treball dominar Maldarull, dient que cap mitjà constitucional el permetia privar a Cachin d'assentar-se a la Cambra, però que si aquesta ho decidia, se li aplicaria la censura.—Radio.

LA DEMANDA DE SUPLICATORI CONTRA CACHIN

París, 12.—Avui s'ha distribuït a la Cambra la demanda de suplicatori per a processar el diputat Cachin.

El procurador general diu que Cachin assistí a les reunions comunistes d'Essen i que després féu una activa propaganda per a sublevar les poblacions alemanyes contra l'exèrcit francès.—Radio.

París, 12.—Davant la Comissió encarregada de dictaminar sobre el suplicatori demanat a la Cambra contra el diputat comunista senyor Cachin, ha informat aquesta tarda, a dos quorts de sis, el ministre de Justícia, el qual, atenent als desigs de la Comissió, ha consentit en donar a aquesta comunicació de determinats documents propis per a demostrar la realitat de certs fets allegats pel fiscal general en la seva carta al Guardasegells.

El president i el ponent de la comissió es trasladaran, doncs, aquesta nit, a les onze, al despats del ministre, on se'ls farà aquesta comunicació.

La Comissió es reunirà demà al matí, a dos quarts d'onze, per tal d'assabentar-se del contingut de l'esmentada comunicació, i a la tarda els documents de referència seran comunicats a l'ensems al senyor Cachin, al qual es llegirà també el text íntegre de les manifestacions feles aquesta tarda pel ministre de Justícia a la ja expressada Comissió.

LA COMISSIO DE REPARACIONS

París, 12.—Demà al matí es reunirà la Comissió de Reparacions per a estudiar la nota francesa referent a l'evasió de capitals alemanys a l'estra[illegible] examinar també la petició ratòria presentada per Al[illegible] pel 1923.

Fins ara no es tracta [illegible] traprojecte que ixi de les Delegacions de la Comiss[illegible]

El delegat anglès, que ha ja a París, assistirà a sió.—Havas.

En sortir de la Comi[illegible] versos membres declaran hi ha unanimitat en el [illegible] Comissió en pensar que [illegible] concedir-se el suplicatori [illegible] nal.—Havas.

París, 12. — L'Agència [illegible] creu saber que en els [illegible] francesos s'opina que s[illegible] cessari deixar a les diferen[illegible] legacions que integren la [illegible] sió de Reparacions el temps [illegible] cís per concertar-se entre [illegible] i després discutir detingu[illegible] la qüestió de la moratò[illegible] calgui concedir a Alem[illegible]

Per conseqüent, M. [illegible] que és el president, sem[illegible] proposarà demà als seus [illegible] gues que sigui aforat[illegible] dia 31 d'aquest mes al vo[illegible] que de conformitat amb l'[illegible] pagaments d'Alemanya [illegible] aquesta efectiu el dia q[illegible] l'actual.

Mentres tant, e sigui [illegible] terregue que entre les [illegible] dates, recauria la de[illegible] respecte del particular [illegible] doptar la Comissió.—Ha[illegible]

La Conferència de Lausana

Ha estat concertada una am[illegible] amnistia greco-turca

La qüestió del servei militar a Turquia - La [illegible] testa dels Soviets és desatesa - Les instru[illegible] d'Hassan Bei - La voluntat del govern d'A[illegible] Un avís aliat al govern grec

Lausana, 12. — Els delegats aliats i turcs estipularen ahir a darrera hora un acord referent a la qüestió de les minories i al servei militar a Turquia. Aquest serà obligatori i igual per tots.

Els delegats aliats, turcs i grecs han acordat que sigui concedida una àmplia amnistia segons la qual cap habitant de Turquia i Grècia serà molestat per la seva conducta militar o política, lo assistència que hagués pogut prestar a qualsevol potència signatària del Tractat o súbdit d'ella en l'espai de temps comprès entre el 1 d'agost de 1918 i 20 de novembre de 1922.

En virtut d'aquesta amnistia, tota condemna per causa militar o civil serà immediatament anullada, i sospesa tota diligència.

Pel que fa referència a la protesta dels Soviets sobre la suposada eliminació dels delegats russos a les reunions en les quals es tractà la qüestió dels Estrets, es feu constar que els russos foren admesos a totes les citades reunions i a tots els treballs dels pèrits. — Havas.

LES INSTRUCCIONS D'HASSAU BEI

Lausana, 12.—S'assegura que les darreres instruccions trameses d'Angora pel delegat Hassan Bei, són que la delegació es mantingui inflexible sobre la qüestió de capitulacions i indemnitzacions de guerra.—Havas.

Lausana, 12. — Hassan-bei, que ha tornat d'Angora, ha celebrat una conferència amb Ismet Paixà. Diferents membres de la delegació turca han donat a entendre als periodistes que les disposicions del Govern d'Angora eren conciliadores. — Radio.

LA QUESTIO DE MOSSUL ES CAPITAL

Lausana, 12.— En alguns cercles de la Conferència es diu que la voluntat del Govern d'Angora és no signar un Tractat general si no és prèviament reconeguda la sobirania de Turquia sobre el Vilayet de Mossul.—Havas.

LA QUESTIO DE TRACIA UN AVIS AL GOVERN GREC

París, 12. — Comuniquen d'Atenes als diaris que el Governs de França, Anglaterra i Itàlia han cridat l'atenció del Govern grec sobre els greus inconvenients que puguin resultar de la presència de tropes gregues a la Tràcia occidental i les manifestacions bel·licoses a les quals s'han lliurat.—Havas.

LA PROVINCIA DE YEMEN SERA CONSERVADA ALS TURCS

Lausana, 12. — En els cercles de la Conferència s'assegura que la provincia de Yemen, que constitueix la part principal de la península aràbia i que té una població de set a vuit milions d'habitants, no serà separada de Turquia.

Es diu també que està en projecte la creació d'una federació turco-àrab. Per altra part es declara que el rei de le Hedjaz, Husein, insisteix en què Anglaterra executi els compromisos [illegible] prendre en nom dels al[illegible] ço que es refereix a la [illegible] dels àrabs.—Radio.

UNA PROTESTA DEL [illegible] PERSA

Lausana, 12. — El Gov[illegible] sà ha protestat prop de [illegible] ferència contra el fet de [illegible] ver estat convidada [illegible] prendre part en els seus [illegible]

La impressió en els [illegible] la Conferència continua [illegible] favorable en ço que es [illegible] a la qüestió de Mossul.—[illegible]

LA MORT DE CONST[illegible]

Atenes, 12.—Segons [illegible] rebudes amit relatives a [illegible] de l'ex-rei Constantí, la [illegible] del renyó que sofria l'ex[illegible] arribà a afectar el cor i p[illegible] l'apoplegia i la mort.

El seu fill, el príncep P[illegible] tirà avui cap a Palerm.—[illegible]

ELS FUNERALS DE CONST[illegible]

Palerm, 12.—Els funer[illegible] honor de l'ex-rei Constantí [illegible] estat anunciats per demà [illegible] te, dia 13.—Havas.

Palerm, 12.—El cadàv[illegible] Constantí serà traslladat [illegible] Nàpols i d'allí a Atenes, si [illegible] vern grec ho autoritza.—[illegible]

LA QUESTIO DE KO[illegible] ELS IRREGULARS LITU[illegible]

Kowno, 12.—Els irr[illegible] han ocupat Mydekrug [illegible] repartint proclames en le[illegible] diuen que el Govern, a [illegible] qüència de les repetides [illegible] dels aliats prop del Go[illegible] tuanès sobre la qüestió [illegible] fronteres, ha fracassat.

El cap dels irregulars [illegible] denat el tancament de [illegible] de la frontera que ocu[illegible] vas.

LA SALUT DE LE[illegible]

Ginebra, 12.—De font [illegible] nista, s'assegura haver-se [illegible] despatxos fidedignes de [illegible] dient que la salut de Le[illegible] presenta cap gravetat.—[illegible]

MEMEL EN ESTAT DE [illegible]

Memel, 12. — Ha estat [illegible] mat l'estat de setge en [illegible] població. — Havas.

UN NOU TERRATRE[illegible] A XILE

Londres, 12.—Els p[illegible] publiquen un despatx de [illegible] York anunciant que s'ha [illegible] a Xile un nou terratrèmol [illegible] sortosament, aquesta ve[illegible] moviment sísmic ha est[illegible] cassa importància i de p[illegible] rada.

En el poble de Vicuny[illegible] provincia de Coquimbo h[illegible] on més es deixà sentir el [illegible] trèmol.

Alguns edificis s'han [illegible] drat parcialment, però fi[illegible] no es té notícia que hag[illegible] regut cap desgràcia per[illegible] Havas.

CONFERENCIES

PREMSA ASSOCIADA : CORRESPONSALS :

D'ESPANYA

El plet català

En La Cierva contra Catalunya

Al Círcol Conservador de Múrcia ha pronunciat el senyor Cierva el seu anunciat discurs.

Després de dedicar frases afectuoses a la regió murciana, diu que engrandir la regió és engrandir la pàtria, pensant que la unió de totes les regions en un llaç d'amor és el que més pot enaltir Espanya.

Adverteix que als que treballen per mantenir unides les forces conservadores se'ls diu cacics. Com us riureu—diu—quan llegiu que aquí, a Múrcia, no es mou una fulla sense la meva voluntat? Diran amb raó que ens organitzem i aspirem a que prevalgui la nostra política; però és això caciquisme?

Mireu a altres regions que aspiren a marxar al cap de les altres i allí sí que veureu com el favor oficial tracta de matar tota iniciativa que s'oposi a la política dels que allí exerceixen la supremacia. (Grans aplaudiments i visques a Espanya i a Catalunya espanyola).

Nosaltres sols spirem al bé de la regió i al respecte del que entenem que és el nostre legítim dret.

Respecte a les futures eleccions, diu que limitaran llur aspiració política a què el que han aconseguit contra la violència no els ho prengui altra vegada la violència.

Recordar aquests fets passats no és esborrar els profunds efectes i el respecte que m'uniren a qui donà la seva vida en sacrifici per Espanya i a Dón li agraeixo que les conseqüències d'aquella lluita s'esborrin abans de la mort d'aquell ilustre home.

Parla del problema català i diu:

Respecte el problema que ara mou i preocupa la nació, hem d'afirmar alguns que tot el nostre gran amor a la unitat espanyola, pensant que les glòries d'Espanya ens fonen a tots de tal manera que és impossible que vulguin presentar desespanyolitzada una regió que fou sempre intensament espanyola.

Aquest problema serà tractat amb especial atenció, posant-hi un gran amor, respectant el dret de tots.

Ho de pensar Espanya que és necessari que allí les generacions s'eduquin en un gran afecte, i cal que es cerqui constantment en aquestes generacions la fibra espanyola.

Aquesta obra d'amor i unió per un gran Ideal com es nosaltres, ha de portar-se al coneixement de totes les regions i donar el fruit desitjat.

L'Ideal regional és noble i s'ha d'estudiar, però no fins als límits que perjudiqui la unitat nacional.

Els homes han de mirar el passat per conèixer les seves ensenyances; el present per estudiar la realitat i veure les conseqüències que han de servir per l'edificació.

Vol acabar l'Ideal nacional adorant per una pàtria gran i esforçar el que pot de productiu de paraules i amors i en alguns camps polítics d'aspectacions perdoses.

Tot el que ha dit obeeix a les regions i a Espanya.

Sentiments espanyols sobre tot particularisme personal o regional.

Proposen l'esperit per a les properes lluites. Qui vulgui pau la tindrà, però el que aspiri a no respectar el que som i de nostres obres, s'equivoca, i en aquest moment la Llei diu de qui és la raó i nosaltres afirmen amb tot entusiasme a la Llei amb absolut respecte a la Llei.

L'ESPANYOLISME D'"EL IMPERCIAL"

L'Abril Marsellach diu a "El Imparcial":

"Podem motius suficients per sospitar que el senyor Cambó no hauria denunciat mai l'existència d'un separatisme tranquilitat a la Lliga Regionalista, i alimentat, mitjançant les sucursals de la Mancomunitat, si no hagués aconseguit l'escissió de la qual s'han fet culpables els senyors Rofilà i Matas i Rusiñol i Virgili, encara que el separatisme amb disfressa espanyolista, que niat permet governar des de Madrid i conservar la unitat espanyola des de Barcelona, sigui més perillós i sumamente que aquest franc i valent de l'Acció Catalana.

S'ha estat fins que els dissidents han aconsegut presentar candidatures per a diputats a Corts per la capital de Catalunya.

La Lliga sempre ha fet separatisme i prova d'això és que porta a la presidència de la Mancomunitat el senyor Puig i Cadafalch, el qual és el que més s'ha distingit en combatre la unitat nacional.

Per què a aquesta enemitat, a aquest perill no s'hi opona el senyor Cambó? Ah! el senyor Cambó, mai, fins ara, que ja és tard per reparar el dany, ha deixat sortir la seva veu contra el separatisme: s'ha limitat a afirmar que no vol una separació però deixa fer als que la volen.

Per això el seu discurs del diumenge està manat d'autoritat. No ha facilitat, ni facilitarà, una solució espanyola al problema nacionalista."

EL CRITERI DELS MAURINS

En Silió, al míting maurí, ha parlat del problema català.

Manifesta que aquest passa per uns moments exaltats, com que En Maura advertí a temps, anunciant el perill i presentant el projecte de llei de règim local, que potser avui no absteniria.

Allavors En Maura estava a la plenitud del seu vigor fisic i de l'adhesió de les forces conservadores, i en trenta tres mesos de Poder no logrà fer llei aquell projecte i ara es dol la gent que no s'aprovés, perquè hauria resolt el problema català.

Avui no és possible, en la seva gravetat, deixar-lo al marge i es deu contemplar des de la realitat a la qual no pot girar el rostre cap home públic.

Seria endebades discutir si convindria o no que Espanya fos d'altra manera. Té una definició geogràfica concreta i no té varietats ètniques. Això fa que sigui una bogeria que ningú pretengui la separació, que es fonamenta des d'ací. Però hi han regions que tenen una personalitat que es deu respectar.

Catalunya sent la seva literatura, la seva llengua, els seus costums; i jo no experimento cap alarma perquè les senti. Aquí estan Bèlgica i Suissa, on es parlen diverses llengües i no per això trontolla la seva unitat. La llengua no deu separar-nos, sinó unir-nos.

Es refereix al discurs d'En Cambó i diu que no està en tot de conformitat amb ell, però reconeix que és un gran avancement pel camí de la cordialitat. Ha afirmat En Cambó que el separatisme no pot triomfar i que si triomfés ell i els seus se separarien de la vida pública. Quan es parla així des de Barcelona, és cavalleresc i és espanyol que a un míting maurí es doni la mà i s'escolti una veu amiga per estrènyer llaços.

Això té uns antecedents en la política d'En Maura que amb l'autonomia volia evitar la catàstrofe colonial.

Explica que té un amic, persona de gran relleu a Catalunya, que militava en temps del doctor Robert i donava l'educació als seus fills en correctíssim espanyol, com allavors era costum i encara passa amb famílies distingides de Catalunya.

A un ministre se li va ocórrer prohibir els telegrames en català; i des d'aquell dia a la taula d'aquest amic es parla en català. Això demostra com la intransigència d'aquí engendra la guerra allí.

Hi ha que concedir a Catalunya. Això ho afirma l'orador com una opinió personal.

Tot consistirà en el tacte de la concessió.

Hi ha que llimar asprors i caminar per la ruta de l'harmonia.

Tant debó que catalans i castellans poguem cantar un himne com el canten francesos i provençals, units per l'amor!

El fogar és la meva pàtria única i la llar dels meus germans amb la meva, formen el meu poble. Aquesta és Espanya. Beneïda sia!

En resumir els parlaments, En Goicoechea ha dit que l'agravació del problema català no és res més que la protesta contra els disbarats dels governants, els quals se senten a tota Espanya, però que a Catalunya s'exterioritza amb més energia, refugiant-se al separatisme. Però el pessimisme és igual en totes parts.

LA PROTESTA D'ALEMANYA

L'Ambaixador d'Alemanya ha visitat aquesta tarda el ministre d'Estat amb objecte de fer-li recorsa, en nom del seu Govern, del document de protesta que dirigeix a tots els palsos d'Europa, contra l'ocupació pels francesos del districte del Ruhr.

LA "GACETA"

El diari oficial publica:

Reial Ordre del ministeri d'Estat disposant que d'ara endavant s'exigeixi un certificat facultatiu de que l'interessat es troba en perfecte estat fisiològic als funcionaris de nou nomenament per a servir els territoris espanyols del Golf de Guinea.

Reial Ordre del ministeri del Treball fixant en 2'50 per mil del mínimum de la banya els drets da registre que han d'abonar en l'any actual les companyies d'assegurances i societats mútuas que substitueixin els patrons en les obligacions que els imposa la llei d'accidents del treball.

D'Estat. — Anunciant que la Ciutat Lliure de Dantzic s'ha adherit a l'acord relatiu a la repressió de la circulació de publicacions obscenes.

Anunciant que sols poden ésser canviats fins al 31 del mes actual, al departament bancari taxrosiovar, els billets retirats de la circulació que s'esmentien.

De Finances. — Tarifes de la contribució industrial i de comerç; començament de la tarifa quarta.

LES TARIFES POSTALS

Notant-se alguna confusió en la pràctica dels serveis postals per aplicar les tarifes corresponents, la Direcció General de Correus ha sollicitat del ministeri de Finances una aclaració per a interpretar les tarifes que estan en vigor.

UN DONATIU

La senyora Joana Almeida, esposa del tenor Hipólit Lázaro, ha lliurat una escollida col·lecció de llibres per a les biblioteques infantils de l'Ajuntament.

En Ruiz Jiménez s'ha dirigit a la senyora d'En Lázaro en testimoni d'agraiment per la delicada atenció, en nom del Municipi.

ACTE ACADEMIC

Diumenge tindrà lloc, a l'Acadèmia de Medicina, la recepció del doctor Tello i Muñoz, el qual tractarà en el seu discurs, el tema "Idees actuals sobre el neuro-tropisme".

En nom de la Corporació li contestarà En Ramón i Cajal.

La qüestió del Marroc

D'uns expedients militars

Entre els elements militars es parla molt aquests dies dels expedients a que donaren origen unes declaracions del general Sanjurjo i una carta del capità Lluís Berenguer relativa al coronel Riquelme.

Segons hem sentit, el segon dels dits expedients està del tot acabat, i l'altre, referent a l'assumpte Sanjurjo-Riquelme, pot considerar-se virtualment acabat, puix segons diuen, solament falta ultimar alguns petits detalls.

Segons la versió que predomina als centres militars, són tan decisius els testimonis orals i documentals aportats en pro del coronel Riquelme, que han de sobrevenir resolucions d'importància en aquest assumpte que tant apassiona la gent.

També sembla que està molt avançat l'expedient relatiu al famós comboi a Tizza, essent gran el nombre d'encartats a conseqüència de les declaracions del general Tuero i el coronel La Canal.

Per últim, també es parla d'un altre assumpte de grandíssima importància, relacionat amb la presa pels moros del célebre blocau de Mezquita i que encara ha donat motiu a un procediment judicial per haver-se volgut imputar la culpa per aquell succés al cap del servei de vigilància a la plaça.

LA RONDALLA DEL GENERAL SILVESTRE

A Vigo, l'opinió està intrigadissima davant les misterioses visites que amb gran freqüència ve efectuant una personalitat militar a la illa Soraya, situada a la ria de Vigo, i propietat d'un veí d'aquesta ciutat.

S'assegura que a la dita illa es troba, passant una temporada, l'ex governador de Barcelona senyor Martínez Anido, amb la seva filla Agnès.

Hi ha qui afirma que ambdós realitzen diàries excursions en automòbil a Santiago, Villagarcia i altres pobles.

No falta qui assegura molt seriosament que el misteriós visitant de la filla és el general Silvestre.

La fantasia popular vola al voltant dels residents a la illa i hi ha versions per tots els gustos respecte la personalitat de l'incógnit habitant de Soraya.

ELS MAURINS I LA GUERRA

Al Teatre de la Comèdia s'ha celebrat un míting maurí, en el qual s'ha parlat profusamentment de la qüestió del Marroc.

Un orador expressà la coincidència dels maurins i En Cambó, en el discurs pronunciat per aquest a la Barceloneta.

Es parlà de les responsabilitats, citant la proposició d'En Cambó, la qual fixinà els plans d'En Sánchez Guerra i dels concentrats.

El conde de la Mortera manifestà la necessitat de resoldre el problema del Marroc, recordant que el marquès d'Alhucemas va dir que s'hauria d'arribar inclús a suprimir les vacacions del Senat i al poc temps ens deia que ens esperessim sentats.

L'únic que s'ha fet ha estat a espatlles del Parlament en el tocant al canvi de sistema al Marroc.

Ja estem al Marroc amb la responsabilitat del Protectorat. No anem allí per cap expansió espanyolista, colonial, sinó col·locació de capitals. Anem a assegurar nostra frontera i la neutralitat de l'Estret de Gibraltar.

Per aquests dos objectes, el millor és deixar al moro que visqui la seva vida. Nomenem un Alt Comissari, civil o militar, que ço poc importa, amb tres o quatre secretaris, i que el moro visqui tranquil·lament amb els seus.

El Jalifa deu manar-los.

Ja a Larraix i en altres llocs, el moro paga tots els tributs; i solament a Melilla hi ha gent insumisa.

Es això el què s'ha fet?

Es crearen tres comandàncies generals i es posà al davant a un generalíssim, amb la qual cosa es prenia a l'Alt Comissari el caràcter d'agent diplomàtic nostre, al costat del Govern del Jalifa.

Contra aquesta equivocació, protestàrem alguns a la Premsa, i anunciàrem que causaria la ruina del Tresor i la vergonya del desastre. Ningú ens féu cas. L'opinió clamà contra això, però com li van dir que era necessari, seguí al Marroc, demanant que fos amb el menor sacrifici possible.

Nega que el sistema seguit pels espanyols al Marroc sigui l'emprès per altres països, com França i Anglaterra. Aquests procuraren tenir grups indígenes que es fessin respectar i nosaltres veiem com a les portes de Tetuan es desobeïa a les forces del Jalifa, i per ço mai complàrem només que amb el terreny que trepitjàvem.

Va fracassar el sistema del diner per els avançaments perquè no assolírem el desarmament dels que es deien sotmesos. Aquests s'entenien directament amb l'Alt Comissari i els notables moros eren desatesos.

Les forces indígenes no responguereu degudament, per no dependre del Jalifa.

Elogia el Govern actual, per la forma amb què ha canviat el sistema seguit al Marroc, puix l'estima de justícia, encara que li sembla que comencen les vacil·lacions. Alaba a En Villanueva, que ha acceptat càrrec de tanta responsabilitat en les acabalies de la seva vida, però és sabut que no podrà anar al Marroc i el Govern no es decideix a substituir-lo. I és que En Villanueva era el contratista polític del Govern al Marroc, perquè els ministres necessiten dedicar-se a les qüestions electorals. El Govern no trobarà un contractista polític, però sí un home apte i ben enterat de les coses del Marroc.

El canvi de sistema deu ésser efectiu, i així restarà alguna esperança que Espanya seguexi mirant fit a fit a les demés nacions però si es deixa perdre aquesta ocasió, Espanya s'haurà acabat i no podrà mirar a la cara de les demés nacions, perquè seria insolvent de tots els seus compromisos.

EL COMUNICAT D'ANIT

El telegrama rebut al ministeri de la Guerra diu que ha estat imposada pel comandant general, al campament de Dar-Drius, la medalla militar al tinent coronel Núñez del Prado, comandant Franco i sergent Rancaño.

A l'oficina de Tafersit ha estat remès un canó de muntanya.

Sense més novetat.

NOTICIES DE MELILLA

MELILLA.—Abd-el-Kader estigué a Ulat-Settut per a buscar els autors de l'assassinat d'un policia indígena que prestava serveis de vigilància a Beni-Sidel.

Féu comparèixer vint indígenes dientlos que si no declaraven qui eren els criminals els imposaria, ultra fortes multes, severs càstigs.

— Les famílies dels presoners han visitat el ministre del Maghzen, Bennuna, per a demanar-li notícies sobre els captius.

El ministre havia parlat amb Drisben-Said, el qual tornà d'Alhucemas i els va dir que res de nou podia comunicar-los.

Circulà el rumor que estava disposat un vaixell per portar els presoners paisans de la Companyia minera. La notícia s'ha desmentit després.

De totes maneres, sembla cert que aquests presoners seran traslladats a Axdir.

També s'ha desmentit que vingui a Melilla el minaire bilbaí don Horaci Echevarrieta.

— Els aviadors han bombejat els poblats rebels de la dreta del riu Kedir, llançant 75 bombes de trilita.

— Un general i un coronel que estan a Madrid, han escrit a alguns amics dient-los que s'indica per a Alt Comissari el senyor Rodés.

— El fill del general Navarro ha tornat a la Península.

LA MALALTIA D'EN VILLANUEVA

El cap del Govern ha manifestat aquesta tarda que el senyor Villanueva continuava igual de la seva dolència, amb tendència a millorar.

La febre no ha augmentat i les injeccions han tonificat el malalt.

LA TASCA MINISTERIAL

Ha anunciat el president del Consell que tornà al matí tornarà el rei de Moratalla, i ha repetit una vegada més que a la tarda, a les cinc, es reuniran els ministres en Consell.

Ha visitat aquest matí al senyor Gasset una comissió d'Alcoy, presidida pel senyor Salvatella, com a representant a Corts per aquell districte, per a sollicitar diverses reformes locals relacionades amb el ministeri de Fomento.

Ha visitat al ministre d'Hisenda una nombrosa comissió de subalterns de tots els ministeris per a demanar-li que els sous els hi siguin concedits des del mes d'octubre darrer i que comenci a regir des d'aquella data la vigència dels pressupost, i que els porters i ordenances d'Hisenda que se'ls hi doni iguals tractes que als seus companys d'altres departaments ministerials en ço que es refereix a les jubilacions.

S'estan portant a cap pel ministeri d'Estat les negociacions per a concertar un Tractat de propietat intel·lectual a Mèxic, que haurà d'estar llest abans del 28 de febrer, data en què venç l'actual règim.

L'HORA DE TANCAR ELS ESTABLIMENTS

El ministre del Treball ha manifestat avui que havia cridat perquè vingués a conferenciar amb ell, la Junta local de Reformes Socials de Barcelona, Comissió Mixta de patrons i dependents de comerç, i petits comerciants de l'extra-radi de Barcelona.

—Hi ha plantejat a Barcelona—ha dit el senyor Chapaprieta—un interessant plet sobre les hores de tancament dels comerços, entre aquestes parts, perquè els petits comerciants de l'extra-radi entenen que no se'ls ha d'aplicar l'hora de tancament que es fixa per a la resta dels comerços.

Avui han arribat la Junta Mixta esmentada, la Junta local de Reformes Socials i una Comissió dels petits comerciants de l'extra-radi de Barcelona, amb els quals he conferenciat separadament sobre aquesta qüestió.

També he parlat sobre el mateix assumpte, amb el delegat regi del Treball, de Barcelona.

La solució d'aquest problema és interessant, perquè servirà de base per a altres plets anàlegs que es plantegin a les altres "provincies".

UNA REFORMA A TELEGRAPS

Fa alguns dies que funciona entre Barcelona i Madrid el ràpid automàtic superior Siemens, aparell telegràfic alemany de recent invenció, que ha estat adquirit per l'administració espanyola.

Ordinariament treballa a la velocitat de 600 senyals per minut, podent aribar a 1,100; i com que està muntat en "duplex", sistema que permet la transmissió simultània en ambdós sentits, en un sol fil, cursa, per terme mitjà, dotze despatxos per minut.

La generalització d'aquest aparell reportarà aventatges als periòdics.

La perforació de la cinta es realitza amb una màquina anàloga a la d'escriure i de cost molt reduit, i no es necessita cap especialització.

La casa alemanya constructora ha visitat la Direcció de Comunicacions perquè dos enginyers enpanyols, pensionats per la primera, durant dos anys, estudiin a Berlín, els sistemes telegràfic, telefònic i radiotelegràfic que la dita casa construeix. Al cap del temps convingut, l'entitat alemanya agregarà els enginyers al seu servei o s'avindria a la seva reintegració a l'administració espanyola.

La Direcció de Comunicacions, enviarà en efecte, dos tècnis nacionals, pero subvenint a llur sojorn a Berlín i amb el propósit d'aprofitar els seus estudis.

El rei ha anunciat el seu propósit de visitar el Palau de Comunicacions per a veure funcionar l'aparell.

Ha sojornat alguns dies a la Cort l'enginyer de telègrafs anglesos Mr. F. G. Greed, inventor d'un altre ràpit automàtic molt usat a Anglaterra i Amèrica.

S'han realitzat proves satisfactòries a les oficines que té a Bilbao la companyia del cable Londres-Bilbao i un dia que aquesta facilità el cable, es comunicà amb Londres mateix.

UN NOU DIARI ANTI-ALBISTA

Avui s'ha publicat el primer número del "Diario del Pueblo", fundat pels redactors separats de "La Libertat".

Dedica quasi tot el número a explicar l'escissió del diari albista i combat durament el senyor Alba.

També explica extensament l'atropell policiac que li va impedir sortir ahir, del qual en culpa el senyor Alba, i anuncia que ve a ésser el portaveu de les esquerres espanyoles veritat.

Amb motiu de la sortida del nou diari, que no ha pogut ésser transferiorat als seus tallers, per la prohibició de les autoritats, avui han estat detinguts els redactors senyors Gangora, Galarante, Deixader, Solís, Solé i Inestal i dos obrers tipògrafs.

Han estat posats en llibertat els redactors d'aquest diari que foren detinguts, per haver comprovat les autoritats que el susdit diari no ha estat editat en els tallers pendents de llicència d'obertura.

Els diaris de la nit censuraren les dificultats que es posen a la publicació del nou periòdic per part de les autoritats.

El fiscal ha denunciat al jutjat de guàrdia el número d'avui del "Diario del Pueblo" pel seu article editorial.

MOVIMENT BORSATIL

Els Fons públics de la sessió de la Borsa d'avui es manifestaren irregulars.

La partida de l'Interior no canvia, seguint a 60'60. Els Tresors tenen més bon mercat que ahir, rendint 60 cèntims.

De les Accions bancàries, guanya dos enters el Río de la Plata.

En industrials es destaquen les Sucreres i les Felguerres. Els ferrocarrils, calmosos.

La moneda estrangera ferma, pujant els francs 85 cèntims, i els belgues 0'75. Les libures queden a 29'69 i els marcs estan al voltant de 0'063.

UNA PETICIO

La Junta directiva de la Societat general d'Empresaris de Teatres ha visitat el ministre de la Governació per demanar-li que a les Comissions d'espectacles dels Govers civils figuri, com a vocal, un empresari.

El ministre oferí estudiar l'assumpte.

ACABA DE SORTIR

VINT CANÇONS

PER TOMAS GAROES

Preu: 3 pessetes

De venda a LA PUBLICITAT, a la Llibreria Nacional Catalana (Corts, 613) i a les llibreries més importants

DE CATALUNYA

PERELADA

La memòria d'En V. lentí Almirall

Els firmants, en representació de vida corporativa de Perelada, i creiem interpretar els sentiments de tots veins, esperen de vós que ordenareu publicació al diari de la vostra direcció del següent comunicat en contestació a la nota política "Contra la memòria d'En Valentí Almirall" i a la carta del senyor alcalde signada pel diputat provincial per Figueres senyor Noguer Comet que la motivà, aparegudes a les edicions d'aquest periòdic dels dies del proppassat mes i 3 del corrent; tal que amb els dits escrits, degnts a la deplorable lleugeresa, volent honorar tan significat patrici, a qui la vila de Perelada ret homenatge, no quedi en l'ombra un greuge a la nostra població, que creiem en el deure de rebutjar.

Perelada, que enalteix la memòria del seu fill Muntaner posant el seu retrat des de fa més de 30 anys al saló principal de la Casa de la Vila i donant el nom a una de les seves millors places amb assistència de l'Ajuntament en corporació, de tot el poble, diputat a Corts pel districte i les altres entitats, sense distinció de grups polítics, no ha volgut mai ultratjar l'Almirall, ans al contrari, quan per la seva família volgué col·locar-se la làpida en honor seu i l'Ajuntament donà tota mena de facilitats per a la seva realització, acceptant veins la incomoditat del nou emplacament de la bomba de cara a tramontana per donar més visualitat a la dita làpida commemorativa, i ara que potser veiem-nt forasser desarrelat de Pàtria (puix que no podem creure que hagi fet cap Perladenc) ha aparegut tres un petit cantó d'uns 2 decímetres quadrats dels 70 que té la làpida, que significa sinó un esquiner a la seva part ornamental, entenem que és de mal gust voler donar la culpa de l'esdevingut tot un poble. Precisament notada la rellifeta no se li volgué donar més importància que la que en realitat té, s'estudià la manera de reparar el membre escrustonat per tal que no hi cabés la mala interpretació que malhumorment s'ha fet pública per la protesta oportuna del periòdic que vós regeneu. Ara, explicada la cosa tal com és, veiem si hi ha motiu que la població s'hagi sentit ferida amb la forma en què ço que passat s'ha donat a la pública murmuració. Abans d'obrar així era prudent assabentar-se del fet i la manifesta protesta de tenir altre ressò del que es del fet que un desequilibrat faci un funal o un nòi entremaliat tenir un vitre d'un aparador.

Existent això i només permès l'esmentat, no fem notar que si la comporta, no fem notar que el rotuncial del dia 31 es contenen de guinitos i equitocades: neperte al lloc de col·locada la làpida, que ve a ser l'enrabiament del carrer de la Font de Ri havia unes dessus a Senyers dins la via pública, que utilitzaven als veïns del mas Taller, geroplant aigua de la casa Llover, causant del senyor Almirall d'uns 75 metres quadrats de superfície i a l'any 1895, d'acord amb els veïns, l'Ajuntament l'reclamità, construint-li una font pública, que encara subsisteix, el qual import, de 963'50 pesetes, pagà l'Ajuntament dels seus fonds, segons els llibres de comptes municipals, no havent-hi memòria que la casa Llover, ni l'Almirall, ni la seva germana vídua Na Rosalia Tutau, avui desposada amb En Pere Arnau, hagi mai donació del dit lloc per a plaça pública ni hagin pagat la construcció de dita font, ni cedit res per a escoles o altres obres culturals com en el dit escrit s'afirma, i sols fou posada la dita làpida commemorativa per l'esmentada germana Tutau sense intervenció de l'Ajuntament ni del poble.

Amb això exposat compatriotes, LA PUBLICITAT ha estat mal informada i en certa manera també ens plegnem la indignació del periòdic, sòrtint com a certes dades tan equivocades però el que està fora de lloc és que el senyor Noguer i Comet, emportadís contra nosaltres, qui havia d'informar-se abans de donar fonts del passat amb qest clamatori vulgui armar una cremada dons catalans per reparar a la nostra vila un greuge no comès, donant-nos lliçons de patriotisme que tenim ja heretats, amb noble orgull, de cavallers como els Muntaner, Rocalentí, Vallgornera i altres com Na Mercadina i Na Palmem.

Resten els vostres afms. s. s.

Per l'Ajuntament, Esteve Agulló, alcalde; Tomàs Llanta, jutge; R. Coll Bach, fiscal; J. Juteglar, president de la Societat Socorrosa; Joan Rodó, propietari; Tomàs Auglada, ex-alcalde; Martí Gibert, president del Sindicat Agrícola; Joan Sobe, Pere Llanta, Josep Contelles Pere Ruel; J. Constantí mestre; Josep Carbó, president del Centre Agrícola i de Cultura; Nisanor Trias vice-secretari; Ricard Balot, secretari; T. Haty, mestresa.

VALLS

Moviment demogràfic —:- Revista del Sometent

Es troba en gravíssim estat, havent rebut els Sants Sagraments, don Francesc Ivern, germà del propietari de la fàbrica de gas d'aquesta ciutat, don Pa

— Diumenge, a les dues de la tarda el Sometent passà la revista anyal reglamentària, a la plaça de l'Oli.

— El moviment demogràfic de la població durant l'any 1922, ha estat el següent: naixements, 161; defuncions, 211; casaments, 76. A l'Hospital ocorreren dotze defuncions.

La parròquia de Ca ma registra

finitivament més que el total de defuncions; en canvi, la de Sant Joan en té 20 de menys i la de Sant Antoni, 24.

— A l'edat de cinquanta quatre anys ha mort N'Adelina Benaiges i Pasqual, vídua de Martí Jubany.

També ha passat a millor vida En Magí Mestre i Magrinyà, després d'una dolorosa malaltia.

— Al camp de l'Atlètic Vallenc Nagaren de campionat el primer equip del club esmentat i l'Ateneu de Tortosa. El Valls Deportiu anirà a Reus a jugar un partit amb el primer de l'esmentada ciutat.

— La Comissió comprovadora del registre fiscal d'edificis i solars va fent la seva tasca, en general, amb bona equitat, a excepció de les cases del carrer de Sant Antoni, on han aplicat uns tipus de venda desmesurats.

TORRUELLA DE MONTGRÍ

Diada dels Reis

Organitzat per l'Ateneu Montgrí, s'ha celebrat, com cada any, l'arribada dels Reis de l'Orient, amb molta animació i joia de la gent menuda. Es van repartir després les joguines als nens pobres.

PERACAMPS

Partit de futbol

El dia 7 del que som es va jugar en aquest poble el primer partit de futbol. L'encontre fou entre un equip de Vallferosa i un de local.

Començà el partit tirant el kik-off el nostre amic i ferm nacionalista, En Joan Collell.

El partit, seguit amb molt d'interès pel nombrós públic que el contemplava, acabà amb un empat a dos gols.

FIGUERES

Per la repatriació de les tropes

Ha estat remesa una comunicació pel senyor Carles Culi i altres senyors que formen part de la Comissió Central de Figueres i l'Empordà, al senyor president del Consell de ministres.

La comunicació diu així:

Primer: Tenir en compte el perjudici i falta d'equitat que representa el retenir a l'Àfrica els quotes del 20 i 21, mentre els d'iguals condicions i circumstàncies, sense haver sofert les penalitats de la campanya, ja són lliberats.

Segon: Cridar l'atenció sobre el greu perill que representa la situació actual del Castell de Sant Ferran on, per un miler de presos, solament hi ha de vigilància 160 homes.

Tercer: Demanar la repatriació del batalló de Sant Quintí, número 47, que tenia el número 1 i el senyor Sànchez Guerra féu repatriar el Sicilia, que tenia el número 5.

SANT VICENTS DELS HORTS

De la propera Festa Major

Els dies 22, 23 i 24, amb motiu d'ésser la festa major d'aquesta vila, se celebraran grans festes religioses.

Sabem que predicarà mossèn Jordi Casadó.

També a ser celebrats La Vicentina, Centre Catòlic i La Moderna se celebraran grans festes populars, amb funcions teatrals i llurs balls de sociedat i sardanes.

VILAFRANCA DEL PENEDÈS

Del mercat vinícola -:- La nova junta del "Foment Sardanista Del projectat acte d'afirmació nacionalista

Hem pogut constatar una regularitat de canyota al darrer mercat vitícola.

Els preus de cotització eren: el 4'5 vi blanc de 12 graus, 7 rals a propietat, i el 6'5 vins rosats i negres, a 6 rals i mig a propietat.

La tendència era de sostenir-se en aquests preus.

— El Foment Sardanista, secció del Bloc Catalanista, ha elegit la següent Junta Directiva: President, Xavier Bayer; vice-president, Antoni Mercader; secretari, Josep Mestres; tresorer, Lluís Rifés, i vocals, Joan Coral i Joan Soler.

— Aquests dies no es parla altra cosa, als cercles oberts de la vila, que del mitting anunciat per diumenge, a les onze, al teatre Principal i al qual han de parlar-hi les més rellevants figures del nacionalisme.

Tant l'importància de l'acte com el nom dels oradors que hi prenen part fa preveure un èxit.

FIGUERES

De les properes eleccions: Una lectura d'En C. Foges de Climent

Comença a parlar-se d'eleccions als districtes empordanesos. Pel de Figueres es confirma la candidatura del doctor Pi i Sunyer, qui aspirarà a la reelecció. Pel de Vilademuls es diu també per segura la presentació d'En Nuvels Pla i Carrera, nacionalista independent. La U. M. N. també té els seus petits conciliàbuls, i no fóra estrany que presentés candidatura entre els dos candidats nacionalistes que han esmentat.

— El dia 22 donarà una lectura de poemes originals a la Biblioteca Popular el poeta C. Foges de Climent.

— Ens avial ací descobert el retrat d'En Ramon Muntaner a la Biblioteca Popular, essent que dissertarà sobre l'eminent cronista de la Catalunya gran, l'escriptor Carles Rahola.

SEU D'URGELL

La novella Agrupació Nacionalista d'aquesta ciutat va inaugurar les seves tasques patriòtiques el dissabte propassat, amb una conferència a càrrec d'En Tomàs Roig i Llop, aprofitant la seva estada entre nosaltres per afers culturals.

El sol anunci del tema, "El moment actual de Catalunya", va fer venir gent de més de dues hores lluny de la Seu: Noves del Segre, Bellver, etc.

A l'hora de començar l'acte, l'estatge de l'Agrupació bullia de patriotes. Hi veiérem coneguts capdavanters de la política comarcal i, sobre tot, moltes cares joves.

Cinc quarts va durar el parlament d'En Roig i Llop, i malgrat això, ningú s'hauria mogut encara oint la seva paraula ardent, amarada d'ironies en comentar els diversos caires de l'actuació dels partits politics catalans fins a la creació d'Acció Catalana, la qual—afirmà—, ve a estabilitzar el nacionalisme, fent-lo dinàmic i reflexiu alhora, defugint el lirisme cixorc de les esquerres i el nefast pasturatge amb el centralisme espanyol. (Grans aplaudiments).

Si a nosaltres, continuà, ens pesa encara la llosa del provincianisme i d'altres coses pitjors, fem per manera de no deixar aquesta herència als que van naixent sota la blavor purissima del nostre cel. Hi som tots a temps. Per la sang catalana que portem a les venes, pel sant exemple dels pobles ja alliberats, no pequem per omissió: Catalunya ens ho exigeix! (Ovació.)

En Roig i Llop fa un recompte de les forces nacionalitzadores de què disposem, parlant de la Unió Jurídica Catalana, dels Pomells de Joventut, de la Protectora, de l'Institut de Cultura, etc. I, des de fa pocs dies—diu—també ens podem refiar de l'"A B C". (Rialles.)

Elogia el patriotisme dels catalans d'Amèrica i París.

L'orador acaba glossant en un brillantíssim paràgraf, l'ideari d'Acció Catalana, el camí de la qual el poden fressar tots els que se sentin ciutadans de Catalunya i vulguin per ella l'espontània determinació dels seus destins. (El públic, a peu dret, romp en una llarga i xardorosa ovació.)

Els elements de l'Agrupació Nacionalista, que amb tant d'encert ja es llencen a la palestra, van obsequiar després amb un àpat a En Roig i Llop, el qual presidí la taula, bellament guarnida.

En destapar-se el xampany, es pronunciaren brindis vibrants de patriotisme i de cordialitat, acabant-se la festa amb el cant d'Els Segadors.

Fets Diversos

Accident de treball

Antoni Bodí Paià, de vint-i-un anys, treballant al pou número 7 de les obres del Metropolità, es causà una ferida greu a la mà dreta, a causa d'haver-li agafat la dita mà una vagoneta.

Fou curat al dispensari de Gràcia.

DEL MUNICIPI

Moció d'Eixample

Davant la Comissió d'Eixample ha formulat una moció el regidor senyor Brennan, perquè s'arrangi el paviment del carrer de Casanovas entre els de Consell de Cent i París.

Aniversari de "L'Aliança"

Ahir va visitar al senyor alcalde el president de la Quinta de Salut L'Aliança, convidant-lo per al nové banquet social que celebrarà la Junta de l'esmentada benemèrita institució el proxim diumenge.

Agraiment

L'alcalde ha rebut un telefonema del comte de Colombí, remerciant les atencions dispensades al Comité de l'Exposició Hispano-Americana en la seva visita a aquesta ciutat.

De viatge

Per atendre a diferents assumptes particulars, ahir va marxar a Madrid i Sevilla, el regidor En Félix Roure.

Serveis prestats durant el mes de desembre per l'Institut Municipal de Beneficència

Als 13 Dispensaris mèdico-quirúrgics: Ferits auxiliats, 814; operacions practicades, 128; visites gratuites als locals, 11,296; visites urgents a domicili, 267; reconeixements a persones, 482; reconeixements a persones alienades, 65; certificacions i informes, 874; assistències a alcohòlitzats, 58; vacunacions, 982; serveis diversos, 285.

Als Dispensaris d'especialitats: Oftalmologia: visites practicades, 1,042; operacions, 26; Otorinolaringologia: visites practicades, 857; operacions, 14; Vies urinàries: visites practicades, 817; operacions, 8; Puericultura: nens visitats, 615; vacunacions, 86; Ginecologia: malaltes visitades, 192; operacions, 9; Tocologia: embrassades assistides, 550; parts assistits, 105; vacunacions, 113; Odontologia: inspeccions a les escoles nacionals, 1,544; operacions practicades, 107.

A l'Asil Municipal del Parc: Visites a malalts i alienats, 1,781; operacions, 3; vacunacions, 7.

Al Laboratori d'Anàlisis clínics: Anàlisis de llet de vaques, 996; anàlisis d'orins, 366; anàlisis de sang, 14; anàlisi de llet de dona, 1; anàlisis de secrecions, 3.

A l'Ambulància Sanitària: Ferits trasllatats, 47; malalts trasllatats, 75; morts trasllatats al dipòsit judicial, 46.

Els Esports

FUTBOL

Federatives

Decididament demà diumenge, tindrà lloc el partit entre l'Espanyol i l'Europa. Per a tal objecte s'ha tingut molt en compte en no seleccionar cap jugador d'aquests dos equips, a fi de que ni uns ni altres tinguessin motiu par a refusar la seva celebració.

Aquesta resolució, que fou presa en acord pocs moments després d'haber sortit en l'exprés l'equip expedicionari, ens sembla altament arbitrària. Estaríem de ple acord si la Federació hagués conseguit que ni un sol element hagués mancat, però des de el moment que amb anterioritat no es desconeixia que ni l'Alcàntara, ni En Piera ni En Sagi es negaven a emprendre el viatge, els nostres federatius han deixat de recó els deures que el càrrec els imposa hi han seguit la política partidista de club, desmembrant la selecció catalana, tan sols per unes "raons" que arriben als límits del ridícul.

No volem profunditzar en aquest assumpte; únicament fem vots per el major triomf dels nostres representants, que a conseguir-lo haurà hagut d'ésser a base d'innombrables sacrificis.

Els partits de demà

Indubtablement, Espanyol-Europa i Terrassa-Badalona són els partits que atrauen tota la atenció del públic. En un i altre, els seus resultats poden influir notablement en la marxa del campionat.

En el grup A. creiem en una no difícil victòria europeista, tanint en compte que en el partit jugat darrerament — del qual aquest n'és la seva repetició — l'empat conseguit pels realistes fou degut a la gran tarda que tingué el seu guardameta Zamora.

En el partit de demà aquest valiosíssim element no pot defensar els colors blanc-blaus, a causa del darrer acord de la "nacional". Es per aquesta causa que notem en l'Europa una gran ventatja en favor seu.

Terrassa-Badalona pot donar-nos una sorpresa, encara que no se'ns mostra molt factible per la desigual actuació de l'equip badaloní.. No obstant, els darrers resultats conseguits en la seva darrera excursió li donen certa força moral que pot molt bé ésser un factor molt decissiu en la lluita contra l'equip agarenc. A triomfar aquest, els terrassenes tenen molles probabilitats de poguer conservar la davantera. A no succeir així, el Martinenc quedaria amo de la situació i amb dificultat li podria ésser rebatut el títol del campionat del seu grup.

Del partit Astúries-Catalunya

Segons acord de la federació espanyola, Larrañaga ha estat encarregat per a jutjar el partit a celebrar diumenge a Gijon

Astúries ha confeccionat ja en definitiva el seu equip, integrant-lo els següents jugadors: Oscar, German, Comas; Bango, Meana, Cursino; Domingo, Bolado, Zabala, Barril i Antonio.

MOTORISME

Junta general ordinària

El vinent dilluns, dia 15, el Reial Moto Club de Catalunya celebrarà Junta general ordinària d'acord amb el que prevé l'article 19 dels seus reglaments, per a donar compte de la memòria de l'anterior exercici, estat de comptes i elecció dels càrrecs vacants.

La reunió tindrà lloc a tres quarts de deu de la vetlla, de primera convocatòria, i a les deu de segona.

Repart de premis de la VII prova per equips

Avans de donar-se comptes a la Junta general ordinària, el R. M. C. C. farà el repartiment dels premis corresponents a la VII Prova per Equips, que tingué lloc el dia 19 del passat desembre.

Copes de plata, equips roig i blanc.

Medalles d'or, equips blau i blanc.

Medalles de plata, equips roig i morat.

Medalles de coure, equips roig i negre.

* * *

El Centre Excursionista Els Blaus, de la barriada de Sarrià, efectuarà, demà, diumenge, una excursió a Sant Llorens de Munt.

Lloc de reunió: estació de Sarrià, a les cinc del matí, per tal d'agafar el tren que aquesta hora surt de Barcelona en direcció a Terrassa.

* * *

Demà, diumenge, el Grup Excursionista Montcau, celebrarà reunió general ordinària, en el seu estatge social, Sant Honorat, 7, pral., a les deu del matí de primera convocatòria, i a les deu i mitja de segona.

Ens notifica aquesta entitat que els nombrosos premis en que compta per a la Cursa Excursionista, a marxa lliure que té organitzada pel dia 21 del corrent mes, estaran exposats en els aparadors de la casa Thonet Germans, del carrer de Pelai, número 40, a partir del proper dilluns.

Tenim coneixement també de que la inscripció per a l'esmentada cursa segueix oberta amb molt èxit.

* * *

Diumenge que ve al matí se jugaran al Frontó Comtal entre socis de la Reial Societat Esport Basc, els partits següants:

Primer partit, a les once del matí:

Roigs, Balet-Palmada.
Blaus, Pons (I.)-Garcia (M.).

Segon partit, a les dotze:

Roigs, Germans Bo.
Blaus, Ferrer-Mas.

El partit de las dotze és de conours per a disputar-se al primer i segon premi.

Club Deportiu Júpiter

Amb el desig d'instal.lar tribunes de fusta al camp de joc del Club Deportiu Júpiter, aquesta entitat rabrà projectas per a portar a realització la insal.lació esmenada.

Per a dealls, cal dirigir-se de onze a dotze del matí del diumenge vinent, dia 14 de genar, al camp de joc del club indicat, carrers Llull-Pujades.

Poble Nou, 11 gener 1923. — El president, Vicens Ribas. — El secretari, S. Roca-Roca.

La nova clínica del Dr. A. Pujol i Brull

Dimecres passat, a la tarda, s'inaugurà oficialment la nova clínica que l'il.lustre cirugia barceloní, doctor Pujol i Brull ha establert en la casa número 83 del carrer d'Enric Granados, construida expressament per aquest objecte.

A l'acte assistiren l'alcalde senyor marquès d'Alella i els regidors senyors Marial, Olivella, Rovira i Capdevila, el diputat provincial senyor comte de la Vall de Canet, els senyors administradors de l'Hospital de la Santa Creu, canonge doctor Cararach i don Carles de Fortuny, el degà de la Facultat de Medicina, el prior de l'Hospital de la Santa Creu i gran nombre d'eminències mèdiques i distingides personalitats.

El doctor Pujol i Brull ha dotat Barcelona d'un establiment positivament únic, no solament en la nostra ciutat, sinó a Espanya, reunint tot el confort i la discreta intimitat d'un interior luxós posat amb seny i bon gust i totes les possibilitats tècniques i científiques conegudes al món fins avui.

L'edifici, projectat per l'arquitecte senyor Francesc Guardia, consta de quatre pisos, soterranis, jardí i dependències annexes per als serveis d'administració, cuina, desinfecció, rentadors i planxat mecànics, garage, etc. La clínica consta d'una trentena de llits instal.lats en habitacions de diversa classificació, en les quals s'han tingut en compte totes les exigències de la higiene i de la comodilat del malalt. Respecte d'aquest punt bastarà dir que els timbres de tota la casa han estat substituïts per un sistema de senyals lluminoses i que al costat de cada llit hi ha un aparell telefònic que permet al malalt comunicar directament amb la xarxa urbana i interurbana, per la qual cosa hi ha instal.lada als baixos de la casa una central telefònica.

Pel servei quirúrgic hi ha dues grans sales d'operacions. La d'intervencions asèptiques amb tots els anexes, per a preparació, anestèsia, esterilització, lavabos, radio-diagnòstic, etc., etc., té capacitat per a sessions operadòries de vuit i deu malalts sense solució de continuitat ni pèrdua de temps. Les bateries d'esterilització són un model no superat ni en les millors clíniques alemanyes, com per exemple la Neue Frauen Klinik, de Munich.

A la mateixa planta tècnica i perfectament articulats amb les altres dependències, hi ha instal.lats els aparells per a radium i raigs X, destinats al tractament del càncer, la instal.lació principal dels quals consisteix en un aparell Neo-Intensiv-Reform del Prof. Dessauer de Frankfurt a/M amb transformadors a 250.000 voltios treballant amb tubus americans de vuit miliàmpores, podent irradiar simultàniament dos malalts o bé un de sol amb dues ampolles a la potència indicada.

Aquesta instal.lació és la millor que existeix actualment a Espanya i té la important particularitat d'estar alimentada per un altre transformador conectat als cables de la xarxa urbana de 6000 voltios de tensió.

La quantitat de radium de que disposa la clínica és de cent trenta miligrams distribuïts en tubus a propòsit amb els quals es tracten tots els casos de càncer tributaris de tan preciós element obtenint èxits sorprenents sobretot en el càncer ginecològic.

La suscinta enumeració que acabem de fer, podrà donar idea de la importància d'aquest nou centre mèdic, especialment disposat pel tractament del càncer, el qual fa honor a la medicina catalana i en el que el doctor Pujol i Brull ha posat tot el seu entusiasme i la seva vastíssima capacitat científica.

Primer Congrés del Comerç Ibèric a Ultramar

El Comitè Organitzador del Primer Congrés Ibèric a Ultramar obsequià ahir amb un banquet íntim a l'Hotel Ritz als representants de la Premsa diària barcelonina.

Ocupaven els llocs d'honor En Joaquim Maria Nadal, en representació de l'alcalde de la ciutat; els senyors Biada i Vehils per la Casa d'Amèrica; Aguilera, per la Cambra de Comerç; Antoni Masó, per la Casa de Comerç; Mercè, per la Lliga Industrial; Iborra, per l'Associació de Viatjants de Comerç; Barceló, per la Fira de Mostres, i Garriga i Masó, per la Societat Econòmica d'Amics del País.

El senyor Nadal s'oferí a l'obra del Congrès en nom propi i de la ciutat, dient que esperava que a les seves tasques l'acompanyaria la col.laboració de la Premsa, donada l'alta importància que revestirà per la nostra vida comercial en relació amb l'Amèrica.

En Josep Maria Roca i Roca contestà en nom de la Premsa allí representada, oferint, amb el major entusiasme, la col.laboració demanada.

L'acte se celebrà amb la major cordialitat.

Universitat de Barcelona

L'inspector en cap del Consell d'Inspecció i el rector de la Universitat han dirigit als alcaldes presidents de les Juntes locals d'ensenyament primari de la província de Lleyda, una circular plena de zel cultural, a fi de què sigui complerta la Reial que manà als Municipis que els locals destinats a escoles reuneixin les condicions higièniques i pedagògiques necessàries, afegint que estan disposats a exigir-ne rigorosament el compliment.

— El rector farà molt aviat la corresponent visita d'inspecció a l'Acadèmia de Bones Lletres que rep subvenció de l'Estat.

— Visitaren el rector el director de l'Escola Industrial de Terrassa i el secretari del Municipi de Montmeló, el qual s'interessà en la construcció del nou edifici escolar.

— Ha estat convocada per el vinent dilluns, dia 15, a les onze del matí, la Junta de Degans de la Universitat.

Crònica Judiciària

AUDIENCIA PROVINCIAL

A la *Secció primera* hi compareixen Antoni Romeu Vidal, *per que* quinze un automòbil va atropellar a l'encreuament de la Granvia amb el carrer de Llúsia a Maria Alarcon Cano, causant-li lesions, de les que va curar als setanta i un dies d'assistència.

El fiscal, senyor Pulit, va sol.licitar per al processat la pena de dos mesos i un dia d'arrest major i la indemnització de 250 pessetes.

El processat Joan Baptista Gallart, presentat durant de la *Secció segona*, va ésser expulsat de França com a sospitós i ja també va dirigir dues lletres al comissari de policia de Perpinyà amenaçant-lo de matar-lo a treta si no li enviava 400 francs.

Com a petna impossible va demanar-li el fiscal, senyor Barba, quatre anys, tres mesos i onze dies de presó correccional.

Per l'atreviment de voler passar per un petit espai entre un tranvia i un pal aguantador de traïdes elèctrics, va fer caure aquest i ocasionà danys valorats en 120 pessetes el processat compareixent davant la *Secció quarta*, Miquel Tort Olivella que menava un carro i per al qual ha demanat el fiscal la multa de 125 pessetes i la indemnització corresponent, amb el que s'ha conformat el Tort.

* * *

Pel Tribunal de Dret de la Secció primera d'aquesta Audiència s'ha dictat sentència contra el ferm nacionalista Marian Gregori Costa, la qual vista tingué lloc el proppassat dimarts.

Pel delicte d'ultratges a la nació (?) ha estat condemnat a *dos anys, quatre mesos i un dia de presó correccional*, per resistència, *dos mesos i un dia d'arrest major i multa de* 125 pessetes, i per les lesions que va causar al guàrdia *la indemnització de* 40 *pessetes*.

Lamentem moltíssim aquest resultat.

ASSENYALAMENTS PER AVUI

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala primera.—No té assenyalament.

Sala segona.—Tortosa. Incident. D. Joan Baptista Jardí Curto, contra Na Francisca, Na Teresa i Na Agustina Jardí i Curto.

Sala segona.—Santa Coloma de Farnés. Incident. D. Alfons Llana, contra D. Pere Subirana.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció primera. — Audiència. Tres orals, per contraban.

Secció segona.—Igualada. Tres orals, per estafa, atemptat i ús indegut d'uniforme militar, i un incident, per estafa.

Secció tercera. — Llotja. Tres orals, per estafa i lesions.

Secció quarta.—Sant Feliu. Un oral i dos incidents, per coaccions, estafa i furt.

Darrera hora

DE MADRID

LA MALALTIA D'EN VILLANUEVA

Diu un diari que En Villanueva ha reiterat el president del Consell el seu desig d'ésser substituït en el lloc que se li ha concedit, puix la seva malaltia retrasa el que pugui marxar al Marroc i comprèn que no és possible perllongar aquest estat d'interinitat.

Durant el dia d'avui l'han visitat els metges que l'assisteixen, havent notat que la febre, aquest matí, havia baixat a 37 graus dues dècimes.

A la tarda pujà la febre a 38 graus tres dècimes.

Com fins aquesta tarda no han fet les 24 hores de la injecció que se li posà de sublimat, no podran els metges veure el seu resultat i l'efecte produït fins passat aquell terme.

Se li segueixen donant injeccions tòniques per a reanimar-lo, i l'estat, encara que no és desesperat, requereix molta cura, confiant els metges que de no haver-hi complicació, podrà salvar-se.

Per la casa del malalt són molts les persones que han fet visita per a rendir l'estat d'En Villanueva.

DE L'ESTRANGER

L'APERTURA DE LA CAMBRA SUECA

Estocolmo, 12. — Ahir es celebrà l'apertura del Riksdag. El rei, en el discurs de la Corona, digué que la probable intervenció de la Societat de les Nacions en els problemes de la post-guerra feia concebre halagueres esperances en un esdeveniment de pau i tranquil.litat mundial. — Havas.

EL BOMBARDEIG ANGLÈS A LA FRONTERA NO. DE LA INDIA

Delhi, 12. — Els aviadors anglesos continuen bombardejant Mahsuds i la frontera NO. de la India. L'efecte moral d'aquestes operacions és considerable. Els indígenes manifesten disposicions per conèixer les condicions d'un arranjament amb la India britànica.—Radio

DE BARCELONA

LES OBRES DEL METROPOLITÀ A LA RAMBLA

Abans d'ahir, a la nit, començaren les obres del Metropolità a la Rambla. A l'hora que tothom ja havia sortit dels teatres i cinemes es posaren les tanques a la Rambla de Canaletes, no sense-hi gaires curiosos que ho esperaven.

I ahir, com ja direm en un altre lloc d'aquesta matèria edició, es declararen en vaga els obrers. Aquests hit passaba hom les vist les tanques solitàries, sense sentir-s'hi la menor fressa a dins.

Es de daldar aquest contratemps, car farà durar més la cosa que per a l'interès de la ciutat la Companyia del Metropolità s'ha vist obligada a posar-hi.

ELS MONJOS DE MONTSERRAT i la casa J. FONOLLEDA SERRA de Barcelona
han avinent que l'únic licor elaborat en aquell Monestir és el que es ven per tot arreu amb el nom de
AROMAS DEL MONTSERRAT

Els Espectacles

TEATRES

Teatre Català Romea

Telèfon, 3,500 A.

Avui, dissabte, tarda, a les cinc: La comèdia en dos actes, de gran broma, **QUAN ELLES VOLEN...!** i **Civilitzats tanmateix**

Nit, a les deu, gran programa organitzat per l'entitat Tertúlia Catalanista **El pequebot "Tenacity"** i **Civilitzats tanmateix**

Diumenge, tarda, a les tres: **Els pastorets**, amb l'arribada dels Reis, que repartiran joguines als infants. A dos quarts de sis, **La creu de la masia** i **L'esperit de la cunyada**. Nit, **La creu de la masia** i **La casamentera**

GRAN TEATRE DEL LICEU

Avui, 34 de propietat i abonament, a un quart de nou. Última representació de l'Òpera de R. Wagner, **Els mestres cantaires**.—Demà, tarda, **Madame Butterfly**.—Dimarts, reposició de l'Òpera de Mozart, **Les bodes de Figaro**.—Dijous, 18, presentació del célebre tenor **CARLO HACKET**

Teatre de Novetats

Esdeveniment artístic

"MISS VENUS"

Espectacle nou a Espanya

TEATRE NOVETATS

Vuit elegants **BALLS DE DISFRESSES AURIGEMMA-SAMADO**

Dissabte, 20 de gener **GALL CROC**

Localitats: Casa Aurigemma, Fernando, 53, i a la taquilla del teatre

TIVOLI

Espectacle IRIS - PALMER

Grandioses funcions per a avui, dissabte, 13, tarda, a les cinc (extraordinari) i nit, a les deu, de

LA CHARLOTTE

amb el seu grandiós BALLET SOBRE GEL pels reis del patí-ganivet **La Charlotte-Kreckow**

Demà, diumenge, i passat demà, dilluns, tarda i nit, grans funcions pels **REIS DEL PATI** BALLET SOBRE GEL

Es despatxa a comptaduria.

Teatre Català Romea

Telèfon 3,500 A.—Dilluns, 15. Tercera vetllada selecta. La comèdia en tres actes, original d'En Josep Pous i Pagès **SANTS I DIABLES**

Gran Teatre Espanyol

PEP SANTPERE

ASCUNCIO CASALS

Avui, dissabte, 13 gener. Tarda, a dos quarts de cinc. Colossal vermut popular. Entrada i butaca una pesseta. 1. L'obra del dia. **A l'ombre de Montjuic**. 2. **La por**. Nit, a les deu. L'èxitàs **Noves i velles temptacions de Sant Pere**. — Demà, diumenge, tarda i nit i totes les nits, **Noves i velles temptacions de Sant Pere**.

Teatre Nou

Espectacles Empresa Fraga S. A.

Avui, dissabte, 13 gener, a les deu de la nit, **esdeveniment teatral**. Debut de la gran companyia argentina **Muiño-Alippi; estrena a Barcelona** de la llegenda criolla, en cinc quadros, **El último gaucho**, i la famosa obra en tres quadros, **La borrachera del tango**, balls i cançons típiques, "payada" de contrapunt, "videlitas" i balls "Al Gato", "Zamba" i "Gran período nacional". Espectacle nou a Barcelona. Originalitat, Art. No falten al debut d'aquesta important companyia.

Teatre Còmic

Avui a dos quarts de deu. Debut del galan jove Just Odmer. Primer. El famós drama en 4 actes **La aldea de San Lorenzo**. 2. Colossal èxit de broma, obra d'actualitat, el apropòsit en un acte de C. Rubio, **La tornada d'En Randu**. Ovacions als couplets de la funya, per Rubio. 3. Èxit sarollós, l'obra del dia, broma contínua, la revista local en un acte, sis quadros i apoteosi, de E. Tubau, **¡Pi-Pi! Titots dels quadros**: 1. Pi-Pi al quartelillo. 2. Les ballarines anglèses. 3. ¡Com està l'art! 4. La Rambla i el Metropolità. 5. Els asos de la política. 6. Les subsistènetes en solfa (complets de gran èxit). Apoteosi. Espanya monumental. Tota la companyia en escena, ballets, couplets, broma contínua.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia GUELL - TUDELA - ASQUERINO - CORTES

(Telèfon 4134 A)

Avui, dissabte, tarda, a les cinc, matinée popular: **LOS FRESDOS**

Nit, a les deu: **RESERVADO DE SEÑORAS**

Diumenge, tarda, a dos quarts de quatre, primera sessió, **El ardid**. A les sis, sessió especial, i nit, a les deu: **Reservado de señoras**.

ELDORADO

Companyia de sarsuela Grites - Leonis - Gallego

Avui, dissabte, tarda, a les cinc, **El caprichito**. La sarsuela en un acte i tres quadres **LOS GUAPOS**

L'opereta en un acte i quatre quadros, **LA COSTA AZUL**

Nit, a les deu, **La niña de los besos**, el sainet **EL ENTIERRO DE LA SARDINA** i l'opereta **LA COSTA AZUL**

Demà, diumenge, com a de la companyia. Tarda, **¡Ahí va esa mosca! Los guapos, El entierro de la sardina** i **La costa azul**. — Últims, immillorables de la temporada dels vermuts.

PILAR ALONSO

CIRC PALISSE

Marquès del Duero, cantonada Comte del Asalto

L'EXHIBICIO DE FERES MES GRAN DEL MON

39 óssos, 6 elefants, 10 lleons, 6 tigres reials, 17 simis, 32 cavalls, camells, búfals, etc. etc.

Continuen les ovacions del número més emocionant que es coneix **ELS CODONAS**

El temerari domador **Fischer** amb els seus feroços tigres reals

El grup més emocionant del món **Els 20 óssos polars**

i altres formidables atraccions. Cada nit, a les deu, **Colossals funcions**

Dijous, diumenges i dies festius, grans matinées, a dos quarts de cinc

Tots els dies, des de les 10 del matí a les 8 de la nit, visita al Parc Zoològic. La col·lecció de feres més notable del món

Gran Teatre del Bosc

Avui, dissabte, dia 13. **Primer Ball de Màscares**. Valor en premis per a aquest ball: 843 pessetes, per a les màscares que més es distingeixin en llurs disfresses. Estrena de rica alfombra. Extra il·luminació. **45 professors de música, 45**. Venda de localitats: Verdi, 38, Cristalleria, i Teatre del Bosc (conserge). Telèfon 477 G.

CINEMES

Saló Catalunya

Notable sextet Jordà. Avui, dissabte, el grandiós èxit del Programa Ajuria: **La apatxe**, creació de Dorothy Dalton. Èxitas, **Força contra força**, preciosa comèdia; **Viatge del príncep de Gales** (tercer), molt interessant i la de gran broma **Tomaset conqueridor**.—Ultima, grandós esdeveniment del Reial: Programa Ajuria, **La presa de l'abismo**, salvament d'un submarí al fons de la mar, molt sensacional. Avui: **El petit lord**, última creació de Mary Pickford.

Teatres Triomf i Marina

I CINEMA NOU

Avui, **El chic, El capità Kidd, Panthea, El triomf de la vida-fèrria, La reina de la llum, 7.**

KURSAAL

PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA ARISTOCRATIC SALÓ

Avui, dissabte, de 6 a 8, es despatxaran localitats numerades per a la sessió especial de les sis del diumenge

Gran Teatre Comtal i Gran Cinema Bohèmia

Avui, dissabte, tarda i nit, colossals programes. Gran èxit de **La deesa de Broadway**, la famosa pel·lícula **El noi**, per Charlot, **Cotxes de llum de mel, Misseries, Amor de joventut** i primera jornada del grandiós film **ELS FILLS DE LES TENEBRES**

Demà, diumenge, sessió matinal. Tarda i nit, grans estrenes.

Diana-Argentina-Excelsior

Avui, 1, **Els fills de les tenebres, La deesa de Broadway, La reina mora, Eclipsi de llum de mel, Bufonades.**

Palace Cine

GRAN SALÓ DE MODA

Aristocràtiques sessions artístiques Programes extraordinaris

Avui, dissabte, gran èxit, **La deesa de Broadway, Misseries**, primer capítol del grandiós film **ELS FILLS DE LES TENEBRES** i la de gran èxit **Dues setmanes de vacances**. — Molt viatat estrena de la grandiosa pel·lícula **El secret del príncep xinès**, per Lewis Stone.—Demà, diumenge, sessions d'11 a 1, de tres quarts de quatre a sis, de sis a vuit i a les deu.

Monumental i Walkyria

Avui, dissabte, **El capità Kidd**, 15, últim; **El noi**, gran represa, per Charlot; **Animes inquietes, Amor de joventut, La senyoreta de doble vida, Actualitats Gaumont**.—Demà, sessió matinal d'onze a una. Nit, estrena, **Els pàrics de l'amor**, i jornada; **Vint-i-tres hores i mitja de permís.**

MUSIC-HALLS

EDEN CONCERT

Asalto, 13.—Èxit de **Glòria Gil Rey**, cançonetista; **Lou Janol**, ballarina; **Ramoneta Rovira**, cançonetista. Cada dia, aperitif dancing. Gran tabarin americà.

LA BUENA SOMBRA

Ginjol, 3.—Cabaret contínu de les set a dos quarts de deu i de les dotze a les quatre de la matinada.

RESTAURANTS

SORTIDA DE TEATRE a casa BONTEMPS. Restaurant especial. Feix, Ortes i Mariscos. Guitarra, 7.

ESPORTS

Frontó Principal Palace

Avui, dissabte, tarda, a un quart de cinc. Dos grandiosos partits a cistella. Nit, a un quart d'onze. Dos extraordinaris partits. Primer, a pala. **Araquistain i Aguirre** contra **Badiola i Jàuregui**. Segon, a cistella. **Iturzaeta i Palau** contra **Olascoaga i Castañaga**.—La vinent setmana, debut del notable palista **Chistu**.

FUTBOL

CAMPIONAT DE CATALUNYA

Diumenge, 14 de gener, a les tres tarda.

Terrassa-Badalona, camp del Terrassa.

Martinenc-Espanya, camp del Martinenc.

Espanyol-Europa, camp de l'Espanyol.

Per entrades i localitats per a aquests partits, el dia de la seva celebració al camp del joc.

DIVERSOS

Venus Sports - Palace Bal

Rda. S. Antoni, 62, i 64, i Tigre, 27

Avui, dissabte, dia 13, primer ball de màscares, primer d'abonament. Sala artísticament il·luminada i tan riccament guarnida, que resultarà una imitació del famós saló del trono de Rússia, reputat com el més ric i fastuós del món. Obsequis en tots els balls a les mascaretes i present de **5 FORMOSOS PREMIS, 5** per un jurat competent a les màscares que més es distingeixin. Abonaments a preus increïbles.—Demà, ball tarda i nit, executat per la Banda Sport, la qual dirigirà els següents ballables: **Fox-trot "Filadelfia", tango "Manolo", Java "Musette".**

Putxinel·lis "MIRIA"

Rosselló, 208 Darrera Frontó

Demà, diumenge, dia 14, a les cinc

L'HOSTAL DE LA SORT

BALL DE QUADRO URBANO I DIMONI

SALL DEL TURURUT

Entrada i seient, 1 pesseta

Principal Palace

Plaça del Teatre, 2 i 4

Telèfons 5125 i 4736 A

AVUI, DISSABTE — Nit, a les deu

PENULTIM DIA

de la gran revista

CRI-CRI

Demà, diumenge,

ULTIMES REPRESENTACIONS DE

CRI-CRI

COMIAT DE LA COMPANYIA

PELLETERIA

LA SIBERIA

RAMBLA CATALUNYA, 15 — CORTS CATALANES, 624

Fi de temporada :: Grans rebaixes

15 % DE DESCOMPTE

EN TOTS ELS ARTICLES CONFECCIONATS

¡Exposició als aparadors d'articles de gran reclam

XXII

PRISIONEROS

Siguiendo las instrucciones que le había dado su maestro, Jameson, al despedirse de él, se había dirigido al domicilio de la señorita Dodge.

Como sea que el mensaje que la había entregado Clarel no tenía el carácter de una absoluta urgencia, había aprovechado el hermoso tiempo que hacía para ir a dar tranquilamente un paseo por la Quinta Avenida, donde detenía a mirar complaciente los escaparates de las tiendas.

Jameson no sospechaba que aquella a quien había de encontrar, había visto cernirse sobre su cabeza el más terrible peligro de cuantos le habían amenazado hasta entonces y que en la habitación más apartada de su casa, se hallaba prisionera, gracias a la abominable astucia de los chinos, como Clarel lo era también en la abominable guarida de aquellos malhechores.

—¿Se halla a casa la señorita Dod-

pto en un extraño objeto colocado a alguna distancia del asiento donde ella se encontraba aprisionada.

Era una pequeña caja de madera, sin tapa, llena, en una de sus partes, con un manojo de fibras, mientras que la otra parte estaba ocupada por frascos muy extraños y raros artefactos de los cuales Elena se daba cuenta muy imperfectamente.

Sin embargo, el diabólico aparato imaginado por Wu-Fang, funcionaba rigurosamente, de acuerdo con las leyes en las cuales se había basado éste.

Faltaba pocos momentos para la hora en que el agua que bañaba el fósforo, había de quedar completamente agotada. A los pocos momentos, cayó la última gota del tubo curvado.

Entonces brotó una llama y la habitación empezó a inundarse de una especie de humareda blanca. Instantáneamente los papeles y las fibras colocadas encima al fósforo se incendiaron.

Elena, aterrorizada, contemplaba el espantoso resultado de este terrible experimento.

Dentro de algunos momentos esta llama aumentaría y no tardaría en comunicarse a los vestidos colgados a algunos pasos de ella, invadiendo el res-

sorbiendo, presentando al francés su cabeza burlona.

Justín, dejó escapar un grito de sorpresa y permaneció un instante desconcertado.

Esta corta pausa fué suficiente a los chinos para precipitarse de nuevo contra él... Antes que tuviese tiempo de rehacerse de su estupor, se halló cogido por manos vigorosas, apoyado contra una columna que había en el centro de la estancia y atado fuertemente.

Al mismo tiempo, Long-Sim aplicaba sobre su boca una mordaza que le impedía proferir el menor grito.

Cuando se hallaba definitivamente imposibilitado de defenderse, Wu-Fang se acercó a él y con una sonrisa maliciosa le observó de cabeza a pies.

Después, mofándose de él, levantó su mano contra el enemigo desarmado del cual no tenía ya nada que temer, y, cortésmente, le abofeteó.

Un estremecimiento de cólera sacudió todo el cuerpo de Justín.

—Acercáos, mi querida amiga — dijo el chino a su cómplice. Voy a haceros una presentación.

Y prosiguiendo en tono de mofa dijo:

—Permitidme, señor profesor, que le presente a mi amiga, mi simpática amiga, Bella la Rubia. Tal vez la haya

Si te saldos
qualsevol gènero o article, avisa a Vilamarí, 47, entresol, primera (Arenes). Paga més bé que tots.

Tractament
del crane i tumors sense operació. Raigs X. Radioteràpia.
Rambla de Catalunya, 59, primer, segona. De 3 a 5.

Per a COMERÇ, TAQUI-MECA, i IDIOMAS, estudii, senyor o senyoreta, a la
Acadèmia COTS
carrer Aragó, 10
Telèfon 5041-A
La més important de Espanya

LADILLAS
INSECTICIDA PARADELL
Al minuto. Caja 1 Pta
Asalto 28 Farmacia

Clínica Vies Urinaries
del Dr. Gimisó, Rambla Pla Bloqueria, 6, 1.er (entre Hospital i Sant Pau)
VENERI, IMPOTENCIA, SIFILIS
Especials tractaments per al guariment ràpid de les MALALTIES SECRETES
MATRIU, PELL, BUFETA, PROSTATA
Consulta: de 9 a 12 i de 2 a 8 exclusivament per a complerts i dones.

Representant
local per a cada plaça de Barcelona, Girona, Tarragona, Manresa, Lleida i Vich
Important empresa industrial necessita persona del país, activa, formal, ben relacionada amb el comerç d'ultramarins i colonials a l'engrós i al detall, per treballar a la comissió a les places indicades.
Sol·licituds detallant experiència ram, cases ja representades i referències a l'apartat núm. 148, València.

Es la reina de les aigües de taula
la de la Vall de Sant Daniel
Depositari: JOSEP PAGANS, Ponent, 28

IMPOTENCIA (DEBILIDAD SEXUAL)
polaciones nocturnas, espermatorrea (pérdidas seminales), *cansancio mental, pérdida de memoria, dolor de cabeza, vértigos, fatiga corporal, histerismo* y *trastornos nerviosos de las mujeres* y todas las manifestaciones de la *Neurastenia* o agotamiento nervioso, por crónicas y rebeldes que sean, se curan pronto y radicalmente con las
Grageas potenciales del Dr. Soivré
Indicadas especialmente a los agotados en la juventud por toda clase de excesos (viejos sin años), y para conservar hasta la extrema vejez, sin violentar el organismo, el vigor sexual, propio de la edad.
Venta, 5 ptas. frasco: *Segalá*, Rambla de las Flores, 14; Farmacia Gelart, Princesa, 7 y principales farmacias de España, Portugal y Américas.

Gèneres de punt
Per a fàbrica de Stendrats Màxims s'ofereix encarregat coneixedor últims avenços de les dites màquines i de gran coneixement en el negoci, de molta personalitat comercial i immillorables referències.
Escriure LA PUBLICITAT, núm. 5020.

Compraré casa
de 7 a 20.000 duros. Tracte directe. Senyor Sabau. Carrer de Muntaner, 42, primer.

Ingl. franc. o alem.
Prof. estic da clas. dom. Exel. ref. Pl. Cat. 16-2.o-1.a

Tapisses pintats
La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadros al oli, gravats, oleografies, etc. Fabricació de marcs i moblures. No compreu sense visitar aquesta casa.
F. MONTFALCON
Bofers, 4, final Portaferrissa.

EVITANSE
TRATANSE-CUIDANSE
TODAS LAS ENFERMEDADES
DE LAS
Vias Respiratorias
con el empleo de las
Pastillas VALDA
ANTISÉPTICAS
Pero no se responde del éxito sino empleando
LAS VERDADERAS
PASTILLAS VALDA
EXIJANSE PUES
EN TODAS LES FARMACIAS
En CAJAS
con el nombre VALDA en la tapa
y nunca de otra manera.
Fórmula: Mentol 0.002 Eucalyptol 0.0005 Azúcar Goma

CALÇAT
higiènic amb SOLA DE GOMA marca FORD, Box-calf, tall anglès, doble sola de cuiro
14'50 i 15'50 Ptes. parell
VENDES AL DETALL
Carrer ANSELM CLAVÉ, 9 (Final de les Rambles)

Dr. BOADA Mals de la pell. Vies urinàries. Raig X. Corts Catalanes, 642, de 2 a 4. Clínica de Sant Pau, 44 de 7 a 10

SOCIETE GENERALE
de Banque pour l'Etranger et les Colonies
Sucursal de Barcelona
Plaça de Catalunya, 20
Tota mena d'operacions de Banca i de Borsa
CAIXES DE LLOGUER

Emplastos
Allcock
Marca Aguila.
(Fundada en 1847).
El Medicamento Mas Maravilloso Del Mundo Para Uso Externo.
Dolores en la Espalda.
Los *Emplastos Allcock* no tienen igual. Fortalecen los Espaldas Débiles de manera incomparable.
Dolores en el Costado.
Los *Emplastos Allcock* los alivian pronto, y al mismo tiempo fortalecen el costado y dan energía.
El *Emplasto Allcock* es el primitivo y legítimo. Este Emplasto es el remedio universal y se vende en todas las Boticas del mundo civilizado. *Aplicadlo donde quiera que se sienta dolor.*
Cuando necesitéis una píldora — *Puramente vegetal.*
TOMAD UNA **Píldora Brandreth** (Fund. en 1752.)
Para Estreñimiento, Bilis, Dolor de Cabeza, Desvanecimientos, Indigestión, etc.
DE VENTA EN LAS BOTICAS DEL MUNDO ENTERO.
Agentes en España—J. URIACH & CA., Barcelona.

CASA SERRA
PELAI, 9
Fins al 15 d'aquest mes GRANS REBAIXES en articles de perfumeria

(TRADE MARK) Paramount Pictures
SALÓ CATALUNYA
Dilluns, 15 de gener, ESTRENA de
LA PRESA DE L'ABIM
El drama cinematogràfic de més intensa emoció
Programa Ajuria Especial
Exclusiva: SELECCINE - S. A.

confundido usted con otra persona...

Y volviéndose hacia su cómplice:

—Pero, a propósito, querida amiga, decidle al señor Clarel dónde habéis dejado a la señorita Elena Dodge.

Bella, consultó su reloj y con una sonrisa que dejó al descubierto sus blancos dientes, contestó:

—En este momento se halla encerrada en una golfa de su casa.

¡Y dentro de veinte minutos aproximadamente, confirmó Wu-Fang gracias a un pequeño mecanismo de mi invención—pues yo también, querido amigo, soy algo químico—la casa empezará a incendiarse y vuestra encantadora prometida perecerá, indudablemente en el incendio!

Clarel profirió un grito, ahogado por la mordaza que tapaba su boca.

En un esfuerzo supremo intentó romper sus ligaduras pero todo fué inútil. Eran muy sólidas y sólo logró que se clavaran más profundamente en su carne.

El chino lo observaba con una sonrisa de desdén.

—No, no, señor profesor—dijo volviendo la cabeza—no lograréis romper estas cuerdas. Son de buena fabricación y los nudos que nosotros sabe-

—¿Así, pues, me permitirá usted que la aguarde?

—Ciertamente, suponiendo que la compañía de una señora de edad avanzada como yo no os moleste.

—Al contrario. Usted sabe perfectamente que me encanta su compañía y tengo mucho gusto en conversar con usted.

La conversación prosiguió en el mismo tono entre tía Betty y Walter.

¡Cómo podían presentir el siniestro drama, el último acto del cual se estaba desarrollando a algunos pasos de ellos?

Arriba, en el tercer piso, casi debajo el tejado, Elena, dominada por los crampones de hierro que la sujetaban, empezaba a rehacerse de los efectos de los vapores, que habían aniquilado su voluntad y paralizado en sus labios los gritos de socorro que iba a proferir.

Su cabeza se agitaba de derecha a izquierda; pero todavía no había recobrado completamente su conocimiento.

Sin embargo, su cerebro recobraba poco a poco alguna lucidez, la suficiente para recobrar una noción de la maquinación de la cual acababa de ser víctima y de lo que ocurría a su alrededor.

Sus ojos, todavía nublados, se fija-

ge?—preguntó a Francisco que acababa de abrirle la puerta.

—Lo dudo, señor, pues hace ya mucho rato que no la he visto; pero la señora Dodge está en la biblioteca y voy a anunciarle la visita de usted.

Tía Betty recibió a Walter con su amabilidad habitual.

—¿Qué buenas noticias os traen por aquí, a esta hora en que de ordinario, los hombres no favorecen con su visita a las pobres señoras abandonadas como nosotras.

—El señor Clarel me ha encargado viniese a saber noticias de ustedes y, sobre todo—permítame que se lo diga—de vuestra sobrina a la cual él ha enviado un billete que ha recibido esta mañana y cuyo contenido le preocupaba.

—¡Toma es curioso! Elena no me ha hablado de nada. ¡Cierto es que no la he visto desde el momento de terminar el almuerzo!

—¿Es que ha salido?

—¡Yo creo que sí! ¡Habrá ido indudablemente, a hacer algunas compras!

—¿Cree usted que puede tardar mucho en regresar?

—¡Oh! ¡No lo creo, puesto que no ha venido a despedirse, como lo hace siempre que se ausenta!

mos hacer no se deshacen con tanta facilidad.

Luego, dirigiéndose de nuevo a Bella, dijo:

—Habéis cumplido perfectamente vuestra misión, amigo, y os doy las gracias por el valioso concurso que nos habéis prestado. Hoy mismo os haremos entrega de vuestra recompensa. Ahora podéis retiraros.

Hizo un signo a su acólito, el cual se dirigió hacia la estancia contigua con Bella la Rubia, mientras Wu-Fang antes de seguirles se dirigía por última vez a su cautivo:

—¡Todavía no he decidido el género de muerte que os tenemos reservada. Pero, a pesar de las dificultades que hemos tenido que vencer, nos portaremos caballerosamente y nos haremos sufrir demasiado! ¡Desgraciadamente nos ha sido imposible obrar con la misma clemencia con respecto a la señorita Dodge. Os rogamos nos perdonéis!

Y acentuando estas últimas palabras con su sonrisa siniestra, desapareció,